

De apostematibus

discrasia et similis certe multo magis icurabilis remanebit. et quod ultra si correctionem haberet multo magis perpetuaretur vita vel non haberet utique tempus proficiendi operationes in melioribus. Si vero in iuuenibus sit plurimum curam habet et magis si pueris insit. habent enim iuuenes naturam forte resumibilem naturaliter et si accidentaliter sit defecta: et pueri multo magis. Et proinde a fortitudine naturali optimi sunt reduci secundum magis et minus: nisi accidentaliter siccitas sit confirmata: ut quod retigerit adeo membra solida quod tertia humiditas posita sit in piculo non ultra extendi iam totali sumpta. et si non in toto: in parte vtili et maiori. Et quod remedium in cura est sola discrasie siccitatis alteratio. quod quod cum fratri sit iuncta complebitur cum humectationibus calidis tempore. Qualia sunt quae in cura ethice febrilis sunt dicta minus eis aut mixtis aliquibus calidis odoriferis et cum actuali calitate maiori approximatis. Et quod est balneum pedum decoctionis in aqua eius floribus camomille melliloto et callus actu quod febrili conueniat. Et quod est lacta quo non est extractum butyrum habens plus mellis et mel ipsum quod est vltimum in iuuamento istis sicut vltimum in nocumeto febrilibus dictis. Et quod sunt alie medicine humide et calide: ut clisteria facta ex fenugreco: seie lini: capitibus et pedibus agni: oleo camomillino: et sisamino: et melle. Et syrups ex aqua decoctionis ipsorum. et prope ex floribus camomille: et sisamino et puccaro nabit: et melle. Et etiam ex calidis et humidis ut pineis vaccinis maturis: passulis: fistico: amig. dul. ligri. et alijs similibus illis. Et cerotaria ex oleo sisamino: vel amigdalarum dulcium cum cera ru. Et fricationes fortes trabentes non resoluentes. Et quales sunt cibi calidi humidi potentia et actu: facile penetrabiles: et velocis defecationis in quibus non sit viscositas sicut aqua carnis: et vitella ouorum forbilli: epacta gallina: pinguium: et carnes noue columbe non pinguis valde cum aqua rosae. et fructus predicti: et potus vini maturi subtilis et odoriferi conuenientis quantitate minus limphati. Et qualia sunt alia ex non naturalibus rebus proportionabilia illis. Et si siccitas est equalitate actuarius sit iuncta cum eis fiet eius curatio: remissis tamen a caliditate naturaliter vel artificialiter saltem in mixtione.

Cap. iij. de cura et medicinis ethice et putride complicate.

Ethice febrilis cum putrida complicata. Cura est quatuor res. Prima abscisio cause. secunda alteratio febrilis discrasie. tertia regimen. et quarta correctio accensius. Abscisio cause est putredinis eius et multa mundificatiua. Ipsa enim putredo existens febrilis putredinis causa immediata quae est causa ethice. aut causa ethice mediata et sic causa est cause. Et pro eo cura ab ea est recto ordine inchoanda. nam ea euacuata cessabit putrida et ethica consequenter: et ea manente quantunque febris vtriusque magnitudo et incensio possit remitti. semper tamen praecedit consumptio propter reservationem putredinis plongetis febre in remissionis causa. Inquit. n. S. Non est possibile disponere vllas curare finaliter manente adhuc causa faciente eam. et propterea a putredine inchoanda est cura. Inquit. n. Sbo. cum due egritudines iunguntur ab ea inchoanda est cura que causa est alteri sine qua alia curari non potest. Qualiter autem et quibus curet et euacuet putredo superius dictum est. Alteratio quoque febrilis discrasie quod et quibus pleatur medicinis superius est dictum. Et tamen quod discrasia febrilis est magna. nam ad sumptos quod producent quod si preuendicans supra curam: quod simul digerendo et euacuando putredinem discrasias alterare: et si non conueniat in auxilijs vtriusque cause. s. et febris commune auxiliu impendat et simplex flativa vel melica sit putredo quod naturaliter talis inuenire est possibile secundum S. dicentem. Itaque in duobus disponibus diffisile est inuenire auxiliu quod multum proficit: obstat autem nihil. fiat secundum artem oppositu in partibus mixtu aut distinctu loco vel tempore sit equale siue inequale equalitate et inequalitate seruata: ut sic alteret febrilis discrasia quod non crudet putre-

do: et illud fiet si alteratia exterius et iterius non remisse calidi ministrant. Et proinde lac venegit quantunque n. conuenit ethice immediate: magis tamen nocet ei mediate. quod putredine auget quod causa est sue cause. Et sicut balneum dicitur sit digesta putredo: et alijs auxilijs procuret: que et si alteri nocent: non tamen valde que tue discretioni relinqimus causa breuitatis: et regimen et accensiu correctionem cum oia ex predictis sint nota.

Incipit secunda particula sectionis secunde continens summas quatuor.

Equitur secunda particula

Sectionis secunde quae est de medicinis aptatis quae plurimum febris sequitur de partibus curae continens summas quatuor. Summa prima est de medicinis apostematum sanguineorum continens capitula. xij.

Cap. primus est pbeniale et est sermo generalis in apostatibus: causis: signis et cura omnium.

Cap. secundus. de flegmone et est apostema sanguineum et de medicinis eius.

Cap. tertius. de apostemate glandularum seu flegmone eorum et de medicinis eius.

Cap. quartus. de flegmone quod dicitur antrax et carbunculus et medicinis eius.

Cap. quintus. de flegmone quod spina dicitur clauus vel furunculus et medicinis eius.

Cap. sextus. de pruna seu carbone et igne persico et medicinis eius.

Cap. septimus. de vena egrediendi et medicinis eius.

Cap. octavus. de panaricio et medicinis eius.

Cap. nonus. de apostatibus paruis seu pustulis illius generis vtriusque sunt morbilli et variole et medicinis eorum.

Cap. decimus. de exituris calis et extrisecis quod de intrisecis in prima sectione est dictum: et erit sermo generalis in terminatibus apostatibus.

Cap. undecimus. de estriomeno et cancrenis eius.

Cap. duodecimus. de moro et medicinis eius.

Cap. decimus tertius. de appropriatis apostematum sed diuersitate membrorum in quibus fiunt.

Cap. primus est pbeniale: et est sermo generalis in apostatibus causis signis et cura omnium.

Postema secundum S. est tumor preter naturam quo membra magnitudine deficiunt ab eo quod est sed naturam

Diuiditur autem et variatur per genera et species variatione suarum causarum quod eius cura seu medicatio plurimum variat. et proinde ad curam necessariam regredere per ad glaucum conuenit. S. que sunt quatuor: materialis: formalis: efficiens: et finalis. Materialis est duplex. vna in qua et est omne membrum habens regimen adeo ut in ossibus et cerebro etiam fieri possit: quod serapioni videatur strari: eo quod recipere nequeunt: extensio magnitudinis et tumoris que essentialia sunt apostemati ipsi. Ad quod rex Abo. respondit ostendens quod in predictis membris possit fieri apostema sic. omne quod recipit nutrimentum et recipit augmentum superfluitatis ipsi cum in eo collecta fuerit recipere potest: et extensio et si non magna ut expedit in apostemate prope: tamen aliqualem recipit: que fit si sit apostemati sensui manifesta: ut hoc dici possit quod fieri possit apostema in eo siue sit simile: cuius egritudo est principaliter siue officiale: cuius egritudo est inter. et tamen a natura eius mutata formam accipit. s. magnitudinem et tumorem: eo quod lesio nature ipsius et operationis sicut eius magis manifesta est sensui quod lesio nature similis: licet principaliter sit in ipso. Alia materialis est ex qua. Et est quatuor humores. aquositas et ventositas. penes tales causas diuidit in genera et species essentialia. In genera. nam apostatum aliud calidum. aliud frigidum. In species. nam calidum quod est sanguineum: quod est colicum: quod est amicum. Et frigidum quod est flicum: quod est mlicum: quod est aquosum: et quod est

ventosum. et ea q̄ ḡn̄t̄ sunt illoz: s̄z ip̄i^o mā plurimū mix-
ta est. v̄z q̄ morbi specificati cura magis p̄pa est et certa
apparetq; apa īq̄tū morb^o. et acc̄is est specificet̄ dupl̄t̄ vt
per s̄l̄m̄ in quo et eēntiā ei^o depēdētē a mā ei^o ex q̄ s̄z du-
plicē ei^o ḡn̄atōez d̄cām. Et medicā seu cura p̄pa ei debet
f̄m̄ cōsideratōez qdē put ē mēbz̄i organici a c^o nā curatōis
sum̄i^o gēn̄iū rōne c^o ita est morb^o vni mēbz̄o p̄pus q̄ nō
alteri. v̄bi ḡa. s̄r̄sen. frenes̄is. litargia. pleurēsis. p̄pleumo-
nia. et s̄ilia. ista ita sunt organici mēbz̄is a q̄bus denoiatio
nem recipiūt p̄pa egritudo q̄ nō alteri. q̄ nō epati nec stō
nec renib^o nec s̄lib^o eis. Et sub hac rōne eius cura cecidit
seu prinuit ad sectōez p̄mā. vt q̄ in ea egit de cura apatū
oculor̄z mēbz̄oz. s̄. in p̄fundo corp̄is positoz. q̄ officialia
sunt. f̄m̄ v̄o cōsideratōne sue eēntie q̄ morb^o cal̄s est et fri-
gid^o a nā hūozis p̄cedēs. et sic est p̄s̄ilis in p̄s̄ili mēbz̄o a c^o
nā curatōis vie sum̄i^o gēn̄iū: q̄ q̄st̄itatis calefaciēdi et in-
frigidādi expicādi et hūctādī habet̄ ab ea cadit seu prinēt
ad hāc sectionē sc̄dam. vt q̄ agat̄ in ea de cura apatū appa-
rentiū. s̄. cur̄is et subcutaneoz vt carnosoz q̄ vlt̄ toti^o babi-
tuz p̄prehēdūt. s̄z ifrascripta cura īq̄tū ḡn̄alis it̄r̄insec^o sit
cōis. Cā efficiens duplex est. s̄. it̄r̄inseca et extr̄inseca. Intri-
seca v̄o est duplex. f̄m̄ duplicē modū fiendi ip̄i^o. Nam aut
fit s̄z modū ifluxiōis et est pl̄imū. et tūc cā eius erit triplex:
vt ex p̄te ifluentis seu mittētis vt corp̄is totius. vel mēbz̄i
et est p̄lector̄ia. vel cacochimia. xū vtutis ip̄i^o fortitudie nō
absolute. sc̄da est ex p̄te mēbz̄i recipiētis. et est d̄bilitas ei^o
nālis vel tēporal̄: et vacuitas disponēs ad recipiēdū. et do-
lor fortis et calitas in attrahēdo coadiunās. et si nō sit eius
f̄tus iferior: et mittētis replo nō existat. tertia est viāz ap-
ritudo. q̄ ip̄az largitas venāz vel poroz de mittētē ad re-
cipiēns p̄tensoz. Inqt. n. Joā. Modi morboz et in natura
li m̄l̄ia cū aliquo hūoz cōcurrentiū ad ifirma mēbz̄a sunt
q̄tuoz. p̄mus ē vtus mēbz̄i impellētis et d̄bilitas recipiētis.
sc̄ds est multitudo hūoz. terti^o est d̄bilitas vtutis nutriē-
tis. et q̄rtus largitas vie vt poroz vt supra in iūcturis ē di-
ctum. Aut fit per modum p̄gōnis et illud fit raro. Luus
cā est d̄bilitas sola mēbz̄i in quo apa est. q̄re nō suum pōt
p̄p̄iū cōuerrere nutrimentū totū vel f̄m̄ p̄te: q̄ membruz
fit paruū et nutrimentū multū. vel q̄ nutrimentū possit con-
uerrere. s̄z sup̄fluitates ei^o nequeat expurgare. vel debile i-
se. vel q̄ sit multe grosse et viscosē. aut ibibite. vel q̄ duct^o
sint obstructi. vel q̄ defit ei exercitiū. vel eūo nālis p̄sue-
ta ei vel artificial. Inqt. n. S. Et. n. tēptat qdēz nā suis sem-
per vtēs vtutib^o assimilare quoz q̄ nutriunt. qdēcunq; fie-
ri pōt benignū. expellere v̄o qdē nō est tale. s̄z v̄o q̄nq; p̄pter
grossiciē vel viscositatē vel subtilitatē ibibitā. vel multitu-
dinē sup̄fluitatis: vel pp̄ quādā structionē. vel pp̄ sui ip̄i^o
imbecillitatē nequeat ex se expellere: qdē malus est. necē ē
et ip̄m morās f̄m̄ aialis corp^o corūpi. et in ipsa p̄t̄cula egri-
tudinē p̄creari. vt apa qdē vel erit fiēs vel f̄c̄m̄. Siēs vt dū
mā influit vel ḡn̄atur et coadunat̄ in vacuis mēbz̄oz re-
ḡiōibus. Factū v̄o cū iā ifluxit vel ḡn̄ata est vel coaduna-
ta et d̄f p̄pe ex̄itura. Et est h̄is q̄tuoz captā. Cā v̄o debili-
tatis vt̄riusq; mēbz̄i it̄rior pl̄imū ē malitia p̄plōnis diuer-
se vel equal. nālis vel acc̄ntalis: et est hūozis vicio pl̄imuz:
vel sine obstructōis cā pl̄imū est coartator̄ia et ē multitu-
do humoz et sup̄fluitatū et ipsaz grossicies et viscositas ex
regie p̄cedēs vel nā mēbz̄i. q̄ sint eius sup̄fluitates tales
vt sunt nerui. p̄niculi. ossa et s̄ilia. et est cā aīs. Cā v̄o extri-
seca et est cā p̄mitiua cōis q̄stū ad vt̄rūq; fiendi moduz est
malitia regūnis nō solū in cibis et potib^o. s̄z in alyz oib^o ne-
cessarijs reb^o nō nālib^o. tal̄ vt ex eis p̄cedant oēs cāe ex-
trinsece p̄narrate: et mor^o humoz ifluentū. vel multiplica-
tio et aggregatio ipoz in mēbz̄o apando ex q̄bus sunt ma-
ḡne motus fortes cor̄porēi et aiales et vinū: et ē cāe nō ne-
cessarie. vt nasus. p̄cussio. morfus et s̄ilia. Cā formalis est

detractio nālis mēbz̄i magnitudis apati ab eo qdē est p̄ter
nām. Et s̄z hanc diuisione diuidit̄ apa. q̄ aut est tumoris
grād̄is vt apa est. aut paruū. vt est pustula et borhoz. Cā v̄o
final. q̄ aut erit salubze aut mortale q̄stū ad finē vltimuz:
aut q̄stū ad finē mediuz q̄ est altero modoz sex. q̄ aut re-
soluet̄. aut maturabit̄: et saniat̄. aut lapideat̄. aut putrefit̄
et corūpet̄ fetēt̄. aut subito aperiet̄ et suffocat̄. aut p̄mu-
tat̄. Et melior̄ hāz est resolo. sc̄da maturatio seu sanatio:
mala est apertio subita et suffocatiua. deinde corūptio. lapi-
datio v̄o media est. p̄mutatio pōt se h̄re ad bonū et maluz.
¶ Signa deinde ad curā apatis certa et p̄lectā opz inuesti-
gare. signa generū et sp̄erū et cārum eius. dictum. n. est su-
pra in p̄ncipio operis auctoritate. S. De cura cuiuslib^o mor-
bi cōfestim sequit̄ cognitionē facientis cāe adeo vt dicat̄
ad glauconem. Nihil mirabile in tm̄ medicos peccare in
sanatōibus īq̄tū et in cognitōe fallunt̄. Signoz ergo apa-
tuz qdā sunt generalissima: quoz qdā sunt exteriorz. qdā
interiorz. Exteriorz sunt manifesta sensui. vt apatum exte-
riorum membror̄z. et sunt tumor: et iflatio. Interiorum ve-
ro qdā sunt eēntialia et cōia oibus. vt sunt grauitas vel tē-
sio et iflatio seu tumor si ad ip̄m cū medio pueniat sp̄is. vt
q̄ fuerit in stō. epate vel splene. Quedā accidētia ex cōita-
te p̄pter vicinitatē vel colligantiā. vt tenuitas in mirach-
yerris. extenuatio corporis subita et in oculis. et cauitas re-
pentina. Quedā sunt signa generū ip̄i^o. Nā si sit calm̄ p̄di-
ctis signis addeit̄ iflāmatio et dolor acut^o et fortis et perdu-
rans. Et hoc iō. qm̄ in eo nō solū est replo: s̄z malitia p̄plo-
nis diuerse et cōtinuitatis solo. q̄ et si signa sint: s̄z et cōcau-
se vt supra d̄ctū est. q̄bus fiens apa si nō obuiet̄ ad factōis
cōplementū breuiter p̄ducet̄. Et p̄inde h̄p. inuenimus
in affo. dixisse. Dolores in laterib^o et p̄ctorib^o. vel in alyz
partibus si multū steterint ad discedendū magnū malū. et
est et febris maxime si sit cordi p̄pinquū et putrefactū seu
saniē faciet et et comitant̄ illa. ¶ Et signa sp̄erū q̄ ex mā
sunt depēdentes sūt signa materiez ip̄i^o ex q̄bus fiunt q̄
ifra dicent̄. Et sunt in sūma. Nā si qdē sit calm̄ et mā ei^o
sit sanguis. accidētia predicta erunt obtusa. Si v̄o colera:
erunt intensa. Si v̄o adusta. erunt itensiora. Si v̄o frigida
dolor erit puus. nec tumor magn^o et acutus. q̄ mā est vis-
fusa et viscosa nō bene cōgregabilis. nec est febris inq̄tuz
huius. nisi per putrefactionē caliditatem acgrat. ¶ Et si
signa sp̄erū ifra dicent̄. et sunt in sūma signa d̄ny flegma-
tis vel m̄lic. et si puenire possit ad ea sensus in flatio sen-
tiet̄ f̄ritatem. albedinē et molliciē. In m̄lico duriciē et fuscitatem
absq; dolore oio. Et in ventoso tensionē resistētē
tactui cum dolore. ¶ Signa v̄o suboz seu cārum mālinz
sunt. Nā si fuerit i mēbz̄o sensibili neruoso erit dolor acu-
tus pungitiu^o et fortis q̄nq; perducēs ex cōtinenti ad spas-
mum alienationem et anhelitus nocumentum. et pulsus ē
serinus. Si v̄o in membro isensibili fiat. fit in eo grauitas
sine dolore acuto. vel est dolor grauius et pulsus v̄ndo-
sus. Et signum p̄p̄y mēbz̄i officialis in quo est. ē nocumē-
tum opatiōis illius. Et signa modoz sunt. nā si per modū
ifluxiōis fiat. videbis signa replōnis totius vel alicuius
membri et venāz et d̄bilitatē membri: et per eoz eūones
cessat vel minuit̄ apa. si vero per modū congestiōis. signa
d̄bilitatis membri apati sola aderunt. vel cum regim̄is
malitia et predictarum priuatione. Et si quoz sit in fieri:
videbis augeritumorem et accidentia quotidie parū post
parum. Si vero factum. iam materia est aggregata cum
cupo. tumor permanebit in eē suo. et dolor et febris ext̄ac
augebitur p̄pter digestionē materie que ex tunc incipit
fieri si fieri debz. ¶ Signa vero tempoz ei^o sunt triplici-
ter sumpta. vt q̄a penes essentiam eius. penes accidentia.
et penes signa digōnis et indigōnis. Penes eēntiam qdē.
nam in p̄ncipio incipit tumescere membrum. deinde au-

De apostematibus

getur donec stet: deinde stat in ultimo: in regionib⁹ mem-
broz: deinde minuit⁹ & resoluit⁹ si debeat esse salubre. Sed
dices vbi sunt vacue regiones membror⁹ cū dicat Arist. nō
esse dare vacuū in nā: Lūi respōdet. S. dices. Qm̄ aut̄ i cō-
tinuo nō est dare vacuū & si aliqd̄ i fluxerit cōcurrūt ad se
inuiicē vniuerse p̄ticle corporis: quēadmoduz̄ in aq̄ vī-
demus si ergo p̄currūt p̄p̄ effluxionē vt qd̄ nō rarefiēt p̄p̄
i fluxionē. sic ergo sunt. & si nō actu: potētia tñ. Penes acci-
dentia vō. nā si in p̄ncipio sūt p̄dca eēntialia erūt leuia: &
cū puenerint ad augmētū augebunt⁹ & apud statū vltima
bunt⁹ & in declinatione remittent⁹ dōec totalr̄ cessent si sa-
lubre sit ap̄a. si vō mortale stabit in acumie suo donec ex-
tinguāt. Tertio penes digōnis signa: ei⁹ tēpora dignoscun-
tur. nā si incipiat maturari: videbis duriciē q̄ in p̄ncipio fu-
it minui: & dolorē & febrē augeri si fuerint: vel insurgere: si
nō fuerint: deinde vltimari qm̄ digō & maturatio sit cōple-
ta: & virulentia egrediē si sit nō sub cute celatū: vt qz̄ i ocu-
lis naribus vel labys pleura & sillib⁹ fiat. Ingt. n. S. In oi
apate sub cute celato solet eruginosus exire liquor: maxie
si calm̄ sit vel maturū: & vltimo cū cōpleta est & p̄fecta mi-
nui. ¶ Signa forme eius sūt. Nam si ap̄a fuerit magnum:
grauedo & dolor erit maior: & maior lesio opatōis cōsuetē.
Si vero puū vt pustula vel borbor p̄dca sunt minora. Si
gna vero finis & terminatōis sūt diuersa s̄m diuersitatem
ipsi: nā si qd̄ resolua⁹ remissio fiet doloris grauitatis & fe-
bris & alioz̄ cōcomitantū accētium: & v̄tutis iualefcētia &
fortitudo. ¶ Signa vō maturatōis & saniatōis seu suppu-
ratiōis sicut sūt. plongatio ap̄atis pulsatio & doloris & fe-
bris augmentatio: sed ipsi⁹ facte illoz̄ est diminutio. Ingt.
n. hyp. in affo. Circa gnationē sanici dolores & febres acci-
dūt magis q̄ p̄fecta sanie: & cū hoc est augmētatio grauita-
tis & p̄deris. ¶ Et signa eruptiōis sūt rigor: diminiutio gra-
uitatis & doloris & fortis egressio puris. Et ex signis bonis
sunt. vt sanies q̄ erūpit sit laudabilis: qz̄ alba lenis & eqlis
carens malo odore: & seq̄ diminutio vel cessatio febris do-
loris & alioz̄ accētium: & v̄tutis iualefcētia & opationū ei⁹
Que si sunt eō sunt mali significatiua. Signa subtiliatōis
& quersōis in lapidē sūt diminiutio doloris & febris oio cuz̄
duricie vel augmētatio si in p̄ncipio fuerit. Et signa corru-
ptōis fetētis sunt mutatio coloris ad liuiditatē vel nigre-
dinē mēbri vel vicini & exētiū fetoz̄. Signū subite aper-
tiōis est subita mioratio grauedis & doloris in apate mem-
broz̄ & permutatio ei⁹ in membro ad qd̄ trāsit mā: & qm̄qz̄
exitus puris vel sanguis. Signa vō p̄mutatōis sunt diuer-
sa s̄m diuersimodā p̄mutatōez̄ ipsi. Et sunt. nā si qd̄ mu-
tatio sit de iterioz̄ ad exteriora sūt alienatio accētium &
p̄mutatio iterioz̄ sit cū dolore: tumore & qlitate mutata
exterioris in mēbro ad qd̄ mutat. In quo p̄inde dolor & ca-
liditas ē p̄us p̄cepta: & sunt bona: s̄ria vō mala. Ingt. hyp.
in affo. Erisipilā iteri⁹ extra cōuerti bonū. exterioris vō it⁹
malum. Aut erit de nobili ad ignobile: vt de p̄ncipali ad
emunctorium aut econuerso. aut de minus nobili ad ma-
gis nobile: vt de pleura ad pulmonem: aut de pulmone
ad cor: aut de supiori ad iferi⁹. aut eō. ¶ Sigdē ergo p̄mo
mō p̄mutet⁹ signa erūt alienatio doloris & febris & alioz̄
accētium: & virtutis iualefcētia: & in grauitate dolore: calore
& tumore in emunctorio. Si vō p̄mutet⁹ eō signa erūt s̄ria:
& malitia anhelitus & pulsus. si permutatio sit ad spūalia &
ad cor: qz̄ eius p̄secutio & diuisio erunt manifesta & pulsus
diuersitas & ineqlitas. Si aut̄ fiat de supiori ad iferi⁹ vt de
cerebro ad cor. signa erunt eadē cū p̄dictis. Si vō de eo v̄l
spūalib⁹ ad nutritiua: signa erūt tensio in hypocundrys &
grauitas. si eō conuerso de iferiōz̄ ad supiora mutet⁹: signa
erūt malitia anhelit⁹. qz̄ coāgustatio eius & dolor pectoris
& grauitas in parte furcule & ardoris & doloris mutatio de
iferiōz̄ & nutritiuis ad spūalia si ad ea permutatio fiat.

Si vero pueniat ad cerebz̄ seu caput dolor erit capitis &
alienatio & vigilie: & qm̄qz̄ subeth & stupor. Si vō ad emun-
ctoriū post aures signa erūt q̄ sunt dicta & bona nūcia si cō-
sistit virtus. De his aut̄ oibus qliter & in qbus fiat & cuz̄ qz̄
bus iuuent⁹ termiatōes bone & obuiet⁹ malis ifra spālem
afferem⁹ xpo duce sermone. ¶ Cura ap̄atis duplex est. ge-
neralis & spālis. S̄nalis qdem est cūo. Lū. n. sit morb⁹ mā-
lis ex replone vacuitatū regionū membror⁹ ipm̄ in q̄tum
h⁹ cūo sanat vt hyp. dixit. Comple⁹ aut̄ eius cūo qm̄qz̄ cūo
ne p̄tis apate sola vt cū ap̄a fuerit iā sc̄m quocūqz̄ modo: q̄
ppria & absoluta cura nō est. fiet aut̄ per extractū solū de
parte patiēte q̄ dupl⁹ hz̄ cōpleri. per dyaforesis p̄mo. sc̄do
per taraxationē. Quib⁹ aut̄ p̄ticularib⁹ medicis cōpleant⁹
hec ambo superi⁹ dcm̄ est. & in spāli cura ifra dicet. Si vō
nōdū sc̄m sit: sed adhuc sit fiens quocūqz̄ mō fiat sola par-
tis in qua sit cūone nō sanat: qm̄mo ē ei⁹ sanatio s̄z̄. S. sit
cōposita ex puisione & cura sic morbi sicutis cuiusqz̄ vō
p̄cedat puissio & abscessio efficientis cāe: deinde sequat⁹ cura
ap̄atis facti seu cūo māe iā i fluxe: vt his & alys cōsideran-
dis attētis ei⁹ medicatio ap̄atis p̄sistat in quatuor. In ab-
scissione an̄tis cāe q̄ sic est in cura ap̄atis seu abscessio māe
i fluxe iā & cōcepte in parteqz̄ collecte q̄ cā cōiuncta ipm̄
existit in regie & accidentiū correctio. Abscessio vero an̄ce
dentis cāe cōplebit⁹ si per modū fiat i fluxiōis p̄mo cū cūo
ne totius corporis vel mēbri i fluxiōis pueniet⁹ & circūstā-
tys & cū deriuatōe ad s̄rius cū eoz̄ alterius p̄supponat⁹ re-
pletio. Sicut aut̄ dupl⁹ s̄m duplicē modū replōnis. aut. n. ē
plectoria. aut cacochimia. Sigdem autē plectoria sit cūo
eius cōplebit⁹ flomia per antiperistasis sc̄a: vel ei⁹ p̄portio
nalibus magis p̄pe & in ieiunio qz̄ cū re alia sic est fricatio
m̄ta & aspera exercitia balnea ampliora & euaporatiua far-
macia & purgatio cū solutiuis. flomia enī euacuabit⁹ & ieiunio
in oi⁹ dispōne si cum febre. alias vero nō. Itēz̄ si reple-
tio multa sit neqz̄ balneis neqz̄ exercitijs impericulōsu est
vti. Si vō repletio sit cacochimia farmacia euacuabit⁹
appropata cacochimie q̄ ex p̄dictis est nota. Sc̄do cū cō-
stringētibus & coartātibus venas medias atqz̄ ductus. Sicut
aut̄ illō cū stipticis & p̄tosis applicatis venis itermedijs:
si sint apparetis qualia in cura iuncturaz̄ & alibi dca sūt &
ifra dicent⁹ in spāli cura. Et tertio fac cū p̄fortātibus mēbz̄
ne recipiat: q̄ lia sunt stiptica farmacia subaz̄ ei⁹ coadunant⁹
tia & adequatiā cōplonez̄ ipius cū calitate vel frigate: p̄t
discrasia erigit vel p̄p̄tate & cū sedātibus dolorē ei⁹ atqz̄
calorē ne vltorius trahat: q̄ sunt supra nota in cura iuctura-
rū & stōi. & infra in spāli cura dicent⁹. Et cōditi cū aceto. phi-
bent ap̄a in p̄ncipio. Sed si per modū p̄gōnis sit fiens cō-
plebit⁹ cū p̄fortatōe ex adequatibus p̄plone ipi⁹ mēbri i quo
ap̄a sit & vniētibus subaz̄ ei⁹ ne mām ḡnet: qm̄ cā ei⁹ iterioz̄
an̄s est p̄plonalis nō hūoralis vel exterior p̄mitiua nisi re-
ple an̄s sit in ei⁹ obilitate cū cā. quo casu p̄mittere oī cūo
nem vt dcm̄ est. Lūo vero ap̄atis & ei⁹ māe i fluxe & p̄gre-
gate i ipsa pte q̄ ad curā spectet n̄ p̄pe fiet diuersimode s̄z̄
diuersum ei⁹ fiendi modū. si. n. per modū i fluxiōis sit sc̄m
p̄plebit⁹ dupl⁹ p̄ recursus. & p̄ extractū. Per recursus sit
tripl⁹ p̄ pulsus. tractū. & trāmissus. & bis oib⁹ vel plib⁹ m̄
recurrer. Si vō p̄ modū p̄gōnis sit factū cōplebit⁹ s̄z̄: lz̄ p̄
extractū de patiēte magis: & p̄ pulsus min⁹. pulsus aut̄ māe
sit si in p̄ncipio ifret⁹ & p̄ti patiēti stiptica apponam⁹. Cōpe-
tūt. n. talia rep̄cussiuā i p̄ncipio ois ap̄atis p̄ i fluxiōis mōz̄
fiētis in q̄tū ap̄a est: lz̄ fallat rōne māe: vel qz̄ fr̄e grosse et
viscose. h̄ ex talib⁹ itueant⁹ magis. vel ga venenosa tibi re-
pulsio ipellit ad p̄ncipale cū sua p̄p̄tate ad cētrum. i. cor.
Aut rōne mēbri: vt ga sit emunctoriū alicui⁹ p̄ncipal⁹ ad qd̄
i fluxit mā a quo repulsio nō ad circūstantes p̄ticularē re-
pellit mām & disseminat: sed ad p̄ncipale totū reddidit vnitā
p̄p̄ yie amplitudinē: in alys vō excusat a replone ad illud

eius disseminatio materie et eius proprietates. Tractus autem fiet cum eione partium oppositarum et remotarum. et illud cum fricationibus. ligaturis. compressionibus. dolorosis. et vetustationibus: in partibus illi oppositis et remotis vel propius ut ma de loco apando et de pseudo corporis ad exteriora trahat quemadmodum in pleuresi et liturgia veterum exteriorum. et in alijs ut in manibus et extraham. sic quoque solidam et venas lingue in gnata et saphena in apatis matricis et venae et renu. Transmissus vero cum applicatione medicinarum stipticantiu supra ipsas partes. his enim omnibus vel pluribus et manu actu fluens adhuc in venis est puis membrum repellere et quod fluxu iam est recurreret ad circuiacetes partes disseminata: ut forte vno auxilio si fluxus manet et effusa tota de passu vel passu ra plicula expellat. Et illud est cum manu recurrere bene sit aperta: et quod calida sit et subtilis. Extractus de parte faciete fit dupliciter per dyaforeticum et dyaforetica pharmaca: vel sensibili ter per curationem seu sectionem ubi non recurreret tota: quod grossa sit et viscosa. precedet autem eas maturatio et mollificatio resoluens quibus et mollificatio quibus et sanatio et taraxatio ne: deinde sequitur mundificatio sanie: deinde icarnatio et solidatio vlcis et vltimo sigillatio seu cicatrificatio eius. Quibus autem medicis habent illa compleri supra in prima sectione ubi de cura apatis egimus deinde est ibi. non ordinamus quod ex medicis particularibus apatis quidam erant percussive sive et si pice vel cale. quidam trahentes. quidam dyaforetice. quidam saniantes et maturantes. quidam solidantes: et quidam sigillantes seu cicatrificantes. tali ordine approximade in partibus eius. et ordo est ut in principio apatis per modum fluxionis fietis magis et calidi in emittorio non exite supponant percussiva. Quapp Albo. dixit. et quod ut in potu tribuat huiusmodi apata aqua endiuie: aqua solatri: cum medullis cassie. Si vero sint stiptica calida temperate et in augmento permixta dyaforeticis: et in statu principio et plio eius magis. et tunc etiam attrahentia sic mistrent cum scalpellatioe seu scarificatione. et pice cum manu multa vel mala pducens membrum ad correctos in quo non expectata est vigilia. In fine stat et declinatone vero dyaforetica sola huiusmodi quod stiptici et aromatici si in membro sit virtus influere huiusmodi: quod si non resoluat et manu sit aggregata tota ut facta sit exitura maturata et sanata mistrent: deinceps facta suppuratione et dubellati erumpentia mistrent. Siat autem apertio secundum pro cessum rugarum membrum nisi in quibusdam de quibus infra dicetur. Deinde mundificatio sanie et pus. Deinde icarnantia si expedit. Deinde consolidantia: et vltimo cicatrificatio: et in alijs aliter terminadis seu finiendis. aliter autem est operadu put in spatu cura dicetur. Et de terminadis secundum alterum predictorum modorum diximus: eo quod iter ceteros sunt meliores vel boni. Et modus est ut apocrustica in suo genere frigida et stiptica dyaforetica et calida sint temperata: et sanantia calida et humida in secundo gradu sint proportionata nature manebri. et pinde variant secundum varietatem illorum non excededo. accidit enim ex eorum excessu inconuenientia multa. Ex percussivis quibus vebementia doloris per retentionem manet et soliditate membrum et reductio quibus ad principale. et quibus iduratio apatis. et quibus tendit membrum ad corruptioes cum viriditate et nigredine et p pice quibus medicat cum eis in fine rei et ppe status. Ex dyaforeticis vero fit cicatrificatio apatis et doloris additio propter siccitate. Et ex sanantibus corrosio membrum et vlceratio. sanies enim longo retenta tepore acuius dixit. Sicut ergo talia videbis insurgere inconuenientia opus ut desistas ab eis: et corrigas inconuenientia nocumeta quibus puenerunt. Et illud est ut doloris violentia et vebementia tollas et corrigas cum embrocis calidis anodinis et cum emplis ex eis ut semine aneti: et radice lily: flozum camomille: lily: fenugreco: se: lini: et radi. bismal ne: et cum oleis eorum et fecibus eorum: quibus indurationes eius corrigunt. reditioe ad principale obuias cum cordialibus sti-

pricis intus et extra approximatis cum veterosis rubifican- tibus supra partes. Et si membrum virescat vel liuescat. quod redit ad corruptiones scalpellabit vel scarificabit pfunde vel superficiali put nature membrum uenit et loco ipsi: sed pus iun- ge membrum ex bolo armeno dissoluto in oleo ros. vel aqua cum alijs auxilijs dicendis in cura est iomeni: quod si cum toto hoc non saluabit: sed putrescit: iussit Hipp. abscindere ipsum ne pu- tredo ex eo pueniat ad alia membra. et quibus morit et in omni confortabuntur principia cum tiriaica vel metridato. Scliroca- tionem vero et exiccationem ex dyaforeticis puenietes cor- riges cum mollificantiis diu approximatis ex mucillagibus adipibus: medullis: et silibus quibus humectantibus dolor ces- sat. Corrosionem ex sanantibus introducta cum mundificantiis et icarnantibus dictis: et alijs quibus infra dicentur auxiliante christo. Quibus apata membra in natura sint vicia consilia. et officialia predicta et medicine sint fontes suba et virtute opus ex illis eligere in cura apatis talia quibus nature membrum in quo sit tam consilia quibus officiali conueniat ut cura eius cum talibus reddat habilis pue- niens et completa non solum quo ad rez propter naturam eius tale pside rare sufficit. quod apata talis morbus est et ex tali causa seu manu: sed et membrum sit vel in quo sit. apata enim sua eentia propria et manu suisque tepozibus medicinas varias indicat et distinguit: sic natura membrum in quo est propria quantitas ipsarum determinat spem pro- pria sibi eligit ordinem atque aptum vtedi modum locumque imis- sionis ipsarum et expulsiois manet. Talis autem membrum natura distat esse coplonal: quod calidum vel frigidum vel humidum. Et coplonal quod situs et societas forma cum receptaculis atque via principatus seu dignitas et ignobilitas. Et color quod sube raritas et densi- tas: sensibilitas et insensibilitas. quod hoc modo quantitate auxilio rum seu medicinarum conuenientiu apati predictarum quibus natura consilia membrum determinat. Nam si apata calidum sit in membro calido percussiva fra debet esse si in frigidiora et dyaforeti- ca calida sint in membro calido fortiora: in frigidiora et si milt de alijs auxilijs. Et si membrum sit valde sensibile ut est neru corda vel stos et oculus magis leuiora: ut sint immoz- dacia sufficient: huiusmodi vltis debeat esse maior: et non exite multitudine ut natura reddat auara: in itedo nisi forti dolozi tra- bentu ipsius. Et pinde sedatia dolorem opus esse fortiora quibus infra dicentur. Nam quoque officialis sicut illa determinat ut sit. Nam si fuerit membrum apatum in profundo multiplicada et eli- genda sunt percussiva et sicut dyaforetica et alia auxilia quibus le- promeris sicut sube ut cito pueniant in profundum et ppe rep- cussiva. Et cum talia sit difficile iuenire ut supius deum est: eis parum misceat aceti vel croci. Forma est. nam si membrum in quo apata est in sua receptatioe huiusmodi receptaculum seu via apta. vnde manu facile possit educi ut est stos medicine predicta et p- prie solutiue debent esse leues. si vero e contra erunt. Prin- cipatus quoque. nam si principia sint fra: percussiva et dyafo- retica calida opus esse leuiora et non pura: sicut stipticis et aroma- ticis mixta in quantitate minori: si ignobilis fortiora et ma- iora. eligit quoque principia medicinas sibi proprias et cordia- les odoriferas et confortatiuas virtutis propriarum in eis. ignobilitas vero communes. ordinem quoque et modum. quod talia non multa in quantitate nec subiecto: sed paulatim oportet ipsa et laxatiua propria et nobili mistrare: licet medi- cine debeant esse prompte ut cito imprimant collectionem qua in eis phibcant fieri: cum in eis sit periculum grande. Ignobilibus vero et innatam tantum virtutem habenti- bus fortia atque subito nisi principium terreatur natura et emunctozius nobilium dyaforetica tui et fortia. Socie- tas quoque locum imissionis medicinarum: si enim sit in ce- rebro per nares per palatum aures et similes regiones me- dicinas immittes. si autem in stomacho per os: si in intestinis simul per ambas. et si in epe sit materia per itestina expel- les cum ventrem soluentibus: si in gibbo cum diureticis et

De apostematibus

promocantibus vrinā. si in vberibus per matricem in men-
struis. et si in matrice per saphenā. et si in gutture per venarū
eius apertione. Sequitur regimē in sex reb⁹ nō nālīb⁹ et ne-
cessarijs et nō necessarijs: qđ cām p̄mittiā tollit oēm superi⁹
pnarratā si ad sit: vel phibet: si nō ad sit. D3 ergo eē tale vt
vritē digestiā et nutritiā p̄forter i corpore: attractiā cō-
tēperet et retētiā et ēt expulsuā atq; replōnē minuat si i-
ueniat ipm. put dispōnī dūenit q̄lis supra sectōe p̄ma i cu-
ra debilitatis stōi et digōne est dcm: et extenuatiua diēta.
Accētiū quoq; correctio in febrī. f. et doloris p̄pe p̄z ex bis
q̄ dca sūt in cura febrī et de sedātib⁹ dolorē in sectōe p̄ma
et p̄pe in cura egritudinum iuncturaz. Et ex eis sūt cala et
būida tēperata q̄ ifluxā mām resoluūt aliā nō trahēdo al-
tē antq; calitate vt ēt terra farmacū a lana succida olo cali-
do ifusa. et insgamū: opū: plūbū: cerusa: et portulaca in cali-
dis. Et ē p̄pa ill' in gb⁹ timef putrefactio. ¶ De due res
lz sint in nūero vltime: sūt tñ in ordie p̄me in apatis cura.
Regimē. n. et diēta cura ipsi⁹ fūdāmētū ē gñale i cura egrī-
tudis ois. Et qñq; sola ipsi⁹ bonitas ē sufficiēs vt oñsum ē
supra. et diēta extenuatiua i p̄ntis egritudis cura ē efficacis-
sima. abscedit. n. oēm ei⁹ cām a q̄ depēdet. nā p̄mittiā et ex-
trinsecā tollit si ad sit: vel phibz si nō ad sit. anitē p̄ntē et ac-
cidētale abscedit: quo min⁹ vel nō vltra fluat: cōiūctā quo-
q; in apatis pte iā ifluxā dimiuit et reliquū resoluūt vel sa-
niatōi dimittit. Sedatio quoq; doloris q̄ puocādo reuma
fit cā collectōis apā fieri vetat. et deide si aliq; mala q̄litas
fortis a reumate fluēte in p̄tula sit ipressa vt eūone illi⁹
reāneat facta alteret vt tēperatiā hēat q̄ fz nāz. In al-
teratōe aut ipsi⁹ necaria ē p̄plonis cognitio. sine. n. ea nesci-
m⁹ q̄stū oporteat alterare. et qñ ab alteratōe desistere. et sic
duoz altez est necariū: vel nō curare: vel i d̄ria dispōnem
adducere. Sequitur cura apatū spālīs fm vñāq; ei⁹ spēm
et primo de flegmone pro eo q̄ sepius accidit: et qz febris et
alia sint homata facillime operatur.

¶ Caplm scdm de flegmone qđ est apostema sanguineū
et de medicinis eius.

Legmon est apā sanguineum ex sanguie benigno
mediocriter grosso et multo plimū. qz repēte iflu-
ro ex toto corpe vel aliquo mēbro: puta epe in sua
nā manētib⁹ per venas ad vacuas regiōes subcutaneaz
ptiū seu mēbroz vt carnis et lacertoz i eisq; collectio. qñ
qz per modū congelationis aggregato. vñ necē est ipsas pres-
ertēdi et in tumore leuari et cū eis ifl' cutē q̄ sup eas existit
Et cāe eius iterores et exterores ex p̄cedenti caplo gñalr
note sunt. dcm est pluries gñales canones debere in spāli
obseruari vt eis manu ducti ad spāliū iuentiōem sit facile
p̄trāsire. Ut aut eas spālīter oñdam⁹ scias qz cā iteroz ex
triplici est pte. ex pte qđē corpozis vel epīs: et ē repto mtra
sanguis boni grossi vel mediocris cōsistentia: quā p̄ multi-
tudine p̄tinere nō valuit: lz sua fortitudine expulsue nō ab-
soluta p̄ venas magnas ad puas. et de puis ad mīmas car-
ni diffusas aptis eaz ozificijs illū ifluūt ad vacuas regio-
nes illoz. Alia ē qz ex pte lacertoz et carnis recipiētis illi⁹
ifluxionē: et est debilitas illoz nālīs vel t̄pal' vel ex cā exte-
rioz q̄ dicef: lz cooperet raritas p̄pōnis et nā sāguis et posi-
tio in circūferētys corpis et partib⁹ subcutaneis: ad quas
flux⁹ sanguis nālīter et p̄mpte mouet magis qz ad alia mē-
bra ad qđ adiuvat dolor et calitas in ea gñata ex cā ipā ex-
terioz vel iteroz in fluxu sāguis ad ipaz qd ifluendum
sanguine adiuvat attrahēdo vel ēt alia mala q̄litas q̄ effi-
cit vt tractus ad nutriēdū sāguis in eis nō dūertat debili-
tando: qñ supest in ipis: lz sit raro vt supra dcm ē. Et tertia
est ex pte venaz iparū mediaz per quas ifluit ex toto cor-
pore vel tēpore ad illā. et est largitas et multitudo ozificio-
rum ipsaz. Lā vero exteroz eius est malitia regimīs i sex
rebus necessarijs et abusus et nō necessarijs: et talis p̄dicta/

rum cārum iterioz cā fiat. ¶ Signa eius sūt sensus dolo-
ris in p̄fundo mēbri vbi tumor est vltra cutēz. qz caro lz
certosa et sensibilis valde in c⁹ vacuo multitudo sanguis ē
collecta extendēs et scindēs et cuz eo pulsatio: eo qz arteria
musculi a repletioe coartante multitudinis est cōpressa. Et
pinde ibi cōcussio et in tactu resistētia qđaz et cum rubore
calido: et iflāmatio multa aq; flegmonis nomē assumpfit et
illud nō. qz sanguis ex se calidior sit iflux⁹: et qz lz in se beni-
gnus sit: tñ in illis p̄tib⁹ it̄āspirabilis manēs excecatione
poroz ipsoz et supadiacentis ēt cum multitudine et grossi-
cie cutis iflāmā et in flat et maxime si putrescat. et signa cā-
rum eius ex p̄cedēti caplo gñali sunt nota. ¶ Cura spālīs
fientis flegmonis ex cura gñali q̄stū ad canones attendē-
do in ea est nota. Cōsistit. n. in q̄tuor rebz dictis: q̄tum
vero ad iuentiōe auxiliōz spālīum medicinarūz q̄b⁹ res
cōpleant p̄dicte p̄ciacet ipaz mōstrare. Abscisio ergo cāe
ei⁹ anitē et influentis ad p̄ns p̄mo cōplebit cū flomia ma-
gna perducere ad lipothomiam vt cām anitēz totam et ali-
quid de cōiuncta educat. Un̄ Sal. ait. In maximo. n. dolo-
re et in acutissimo apate nulla melioz medicia hac esse pōt
et de nigra si totū corpus sit ifluens: et de basilica si epar: vt
cum p̄portionalib⁹ ei⁹ vt supra dictum est. et p̄zie in cura
febris sinoche: ita tñ qz fiat antipassādo semp: vt eūando
a mēbro mittente vel corpore semp a mēbro apante deri-
uet. Si qdem ergo in superioribus partibus corpozis sit: flo-
met de vena inferiori vt saphena et silia. et eonuerto si in
inferioribus de basilica. si yterq; de nigra seu media. Et sig-
dem aliq; hūoz sanguini mixtus sit qz ipsius subam ingros-
savit qñq; vt fla vel mlia: deide purgatiōe educat cū far-
macia hūozis p̄p̄y secessiua si i inferiorib⁹ sit: vel vomitiā
si in superiorib⁹ sit. Et si in ytrifq; est ytraq; abscisioe p̄e-
missa ancedentis et ifluentis sanguis: ¶ Opz ad rez scōz
et flegmonis curā scōo accedere. sic aut p̄dictū est cū etio-
ne cāe cōiuncte in fluxu ad partē et aggregate in eo. cōplef
ēt cuz cataplasimabit parti supappositis in p̄ncipio ex apo-
cristicis nisi in emūctorijs: et q̄ multiplicia sūt vt virga pa-
storis: mirtus: oliua siluestris: portulaca: memithe: lēticū:
la aq; sempuina p̄p̄ie et solatruz cum eoz suba vel succo:
oleoros. vel ex corticibus granatoz vel balaustraz deco-
ctis in vino cum aq; eo mixto: vt nām mēbri mām repellē-
do p̄seruent: supaddat tñ aceti paz: qñ ad ytrūq; sebz.
Optimū. n. est farmacū tale oēm qñ itentōez quā gerim⁹
cōplens. repantit. n. qđ superfluit et ifrat ac trāscurrit: et re-
currere faē qđ iā ifluxū est: et in p̄tula p̄tinef. Et. n. robur
in ponēdo ad ytrūq; cōplendū effiē ipaz potentē vt pluri-
mū. et qz calitate extinguit q̄ doloris est cā et sedat dolorē: et
si idigeat fortioze illo adde illis. sandal. acatiā: faufel. iūt
gamū albū: et psiliū: et herbā apatū. et iuuat cū crocomiūt
.n. eaz nocuentū stipticitate et calitate et p̄fortādo cor: et
sua subtilitate vtutes adiuvat penetrare. Qz si dolor forti-
ficet augmētō apatis vt dicta repercussiva in sedatōe ipsi-
tis nō sufficiat: oz ad ipi⁹ sedatōez vacare pus cū alijs opa-
tiuis auxilijs in gb⁹ tertia res p̄phēdit ad curā necaria q̄ ē
correctio accētiū qz ad alia p̄cedat auxilia q̄ huic rei p̄ple-
de st opportuna. nisi. n. pus sedet i puocādo reuma flōne
augmētabit et recursus ēt et abstractu mae phibebit et tra-
ctū. Ingt. n. Abo. Lūqz ad diuersuz trahere volueris: loci
dolorē pus seda. In stare igf ad ei⁹ sedatōez opz. Cōplebit
āt cū nō sicātib⁹ stipticis et p̄glutinātib⁹ q̄ reūa retinēt et
icumeāt phibēdo resolonē poroz cuz obstructōe. ob quā
re sanguis it̄āspirabil' fact⁹ iflāmā et retentus ebulit p̄ti-
culam magis subalterat et extēdit. et sic auget dolorē. Sed
cū mollificātib⁹ poros et mās icumeatā i apata p̄tula resol-
uētib⁹ absq; attractōe cū calitate t̄pata: et hūiditate in q̄
mēbz tractabile reddit: et feruore calor obrūdīt. et sic cāz
ytrāq; doloris tollit. f. malā p̄plōne mēbri et ei⁹ extēsiōez.

Qualia sunt ex simplicibus mellilotum: malua: bismalua: semen lini: fenugreci: et silia q̄ in cura iuncturaz sūt oca. Et q̄lia sunt p̄posita ex eis: et ex his q̄ sūt p̄pa farinacū per dulce vinū vel coctū: et oleo ros. vel cera breuis in eis liq̄fa cta. oz aut tale farinacū cū lana succida: yfopum būidā q̄ p̄līmū hūitem applicare estate f̄m: h̄c me vero tepidū. Et s̄l̄r cataplasmata q̄ p̄ amoglossaz: et lentes: panē et oleū ro. vel violatū. Et oz ponere supra patiētē p̄ticulā sp̄ogīā vi no stiptico madefactā: aut aceto limphato cuz f̄ra. Et si in p̄ncipio volueris regere cū sedatōe doloris pp magnitudi nem eius vbi p̄dcā apocrustica dolorem mitigantia non suffecerint: ministrabis ista. q̄ si ista non suffecerint mini strabis volubile. quoniam est yebemētis iuuamēt i in p̄ncipio et statu: et apū et silia q̄ cū resolone stipticent et p̄hibe ant et i fluxionē m̄c. Et deīn farinacū: q̄d ex faria aq̄ cala et oleo calo cōmiscet et silia nō mistrent in p̄ncipio. sūt. n. reumatib⁹ dispōnib⁹ aduersantia valde. Et p̄inde añ cūo nem et si videant aliq̄liter mitigare: magis. n. trahūt q̄ resoluūt: p̄inde dolorē cōiter magis augebūt talib⁹ auxilijs videbim⁹ gescere flonē. Cū aut q̄d ē velut bulliēs flegmo nis et seruo cessauerit a mitigatiuis simplicibus secedere ad dyaforetica idest euaporatā trāsire ops paulatis: q̄lia sūt p̄dcā tēperata vt camōilla et silia q̄ nō mordeāt. Cum n. mēbrū patiēs in superficie positi sūt: s̄ valde cala et acuta sūt dyaforetica mordebūt illud applicata et dolebit non p̄p si s̄l̄r patit et doleat: q̄re reuma puocabūt. et sic flonē augmentabunt. Ops ergo illa esse t̄pata: nec ēt dure subie pp eandē cām: nec cū digitis applicet fortiter vel leuiter vel rāgēdo cū pluma: q̄m s̄l̄r miscebis eq̄liter et cū venerit ad flonē illa angebis. in fine vō ei⁹ in declinatōe pura et si ne mixtōe illoz aliq̄ ministrabis. Et p̄posita q̄ ifra dicent. S̄ in circuitu stiptica et p̄pe dyaforetica fortia sūt. Et si nō resoluat superq̄ p̄ticula appareat sanies dimissis dyaforeticis saniatib⁹ et maturatib⁹ ē vtenduz: q̄lia sūt farina tritici vel ordei cū vino vel psilio in capite ei⁹: vel cū exticatus in circuitu: et alijs q̄ ifra dicent. Deide appetitē saniatōe cōpleta: oz aperire cū caustico farinacū: vel cutello si nō timeat in loco emuctoz ei⁹: fortasse t̄n oz añ q̄ ad saniadū deuenias: et ēt resoluendū aperire ipm seu scarifica re et scalpellare seu sāguinare vt mā effluat: et p̄pe cum mā multa in apate fuerit p̄gregata et icuneata p̄ducēs ad suffocationē mēbroz pp suffocationē caloris nālis ei⁹ a multitudine vel malicia vt i alijs: vel ēt cū ifridatā ad supexcessus puenerūt vt sup⁹ et post scalpellationē embroca cū aq̄ cala maris vel rellis salis. dyaforetica. n. añ hec sūt nociua et maxie saniatā cū putrefacta sint mēbrū magis ad putrefactionē adducent. cūq̄ apueris eūabis sanies: et cū volueris vuln⁹ abluere mellicato et vino mellito vtendū. Lanedū aut ne aquā imittas vel oleū: q̄m aq̄ hūectat ipm cū oporteat exiccare et oleū sordidū reddat. S̄ sigdē ad huc flonabit cataplasma deniq̄ p̄ lētes. qz repcutiūt et resoluūt t̄pate: et sic flonē sedāt et cessare faciūt: applicabis nō flegmonati aliq̄d farinacoz q̄b⁹ in talib⁹ icisioibus ad mitigatōe doloris vtimur: applicadū: q̄le est quo vtunt̄ empirici: ex vtrāq̄ s̄iba oua cōcussa adiucē cōplica exteri⁹ imissa cū vino v̄lana nō succida: s̄ molli. mitigat. n. icisio nis dolorē et p̄hibet reumatis i fluxionē pp dolorē. Deide vō ablutōe scā imitte puluerē thuris ad exiccadū et solidandū vel corticū ei⁹ et masticis et silii. Adhuc supponere ops exteri⁹ lanā vel linū v̄io stiptico madefcā iniectū aq̄ p̄mixto q̄tū vtiq̄ possit bibi. vulneri vō nihil pinguiū farinacoz afferi oz: q̄le est macedonicū et tetrafarinacū ex farina aq̄ et oleo mixtū. certissime. n. exiccati idigent et p̄p sanie et putredinē: et pp carnis regnatōe si q̄ depyt et p̄p in gnatōe sanie: et mā est hūoz crud⁹ et caro attrita: et pp cicatricatōe et solidatōe. Uñ. S̄. Nō sanant vlcera ni

si p̄fecte seu certissime. s̄. q̄tū ad p̄dcā oia exiccent: ita qz oz sanare eos q̄ in reumate flonūt. Quarto p̄sistit in cura regimē. s̄t aut regimē i dieta extenuatiua ad f̄m et sic cū vergēs. Eos vō q̄ p̄ modū gōnis sūt q̄nq̄ fieres cura ri oz auxilijs per oia cōsilib⁹ p̄m pls et min⁹ d̄ntib⁹ a p̄dicis p̄mo eūone v̄l: flomia. n. i saniatōe p̄dcōz pls p̄uēt: i saniatōe isto: min⁹. pls p̄uenit i ill: qz cū sp̄ in ill p̄suppōatur v̄lis repleo corporis toti⁹ vel ep̄is: i istis q̄nq̄ fit v̄l nō. Cū. n. fiat a debilitate p̄ticule ex cā p̄catartica vel aūcedē ti ḡnali imediata. et p̄pe nō p̄uenit eis flomia nisi q̄m cum mala q̄litate seu p̄plone ledēte ip̄az fuerit p̄iūcta p̄dcā repletio: vel cā p̄catartica supueniēs iuenerit eā: s̄ illud est raro. et q̄m p̄inde min⁹ p̄uenit et plīmū nō min⁹ p̄uēt q̄ q̄d p̄uenit semp: p̄pea si oporteat illā p̄mittere. oio pp māgnitudiez et malitiā apatis in vtriscq̄ nō exite hūoz abūclantia: s̄ cū moderatiōe in istis mioris q̄titatecē d̄z q̄ i illis pp eādē cām p̄pe: qz vbi mā influit maioris q̄titatecē ee p̄sumitur: q̄ vbi solū extitit ḡnata: cū illic nō in t̄m ifluens sit: s̄ ēt ḡnata. h̄ vō ḡnata sola. Secūdo i p̄ticlari eūone nō taz p̄ recursum q̄ p̄ extractū de p̄te patiēte. qz repcussiuā stiptica et attractiuā eūantia et dyaforetica et ēt saniantia in istis miora et leuioza esse oz q̄ in illis pp eādē cāz Regimē vero ei⁹ ex p̄cedētib⁹ est manifestuz: et ē vt in oibus ad f̄m p̄uertat et siccū. Repcussiuū efficac et expuz et cōe in oib⁹ satis t̄patū. B. aq̄ ro. p̄tes. iij. aceti al. et bo ni p̄res. i. olei ro. p̄tes. ij. q̄s̄sent s̄l̄r et cū sp̄ogīa peciola duplicata in eis madefcā epithimē et inouet frequēter. et q̄ qz expedit aliq̄ ex succis p̄dictaz herbarz addere ill pp doloris et iflonis magnitudinē. Dyaforeticus emplm p̄ueniēs et exp̄tū. B. floz camōille: ancti: fenu. añ. 3. i. radi cū yreos. 3. 5. decoq̄nt in v̄io: et deide terant et m̄ciant cū melle et emplent et addat p̄p croci. Emplm ex fecib⁹ olorū ocorū est efficac et exp̄tū. Emplm cōe et exp̄tū i maturatōe et saniatōe flonū. B. folioz malue: radicū malua / uisci: radicū lily al. q̄ sūt sic radix allei in colore et forma et est liliū domesticū. añ. p̄tes eq̄les bulliāt in aq̄ et cōterant cū assungia putrefacta vel butyro et eplef. Emplz cōe satis et exp̄tū in maturatōe et mūdificatōe flonū aptozuz. B. farine tritici. 3. ij. assungie: olei cōis. ana. 3. ij. mel. 3. ij. croci. 3. i. bulliāt s̄l̄r in olla dōec p̄fecte misceant. deide auferat et v̄lū referuet: et cū oz extēdat sup peciola et supponat et appēdat vlcus et totū flonē mūdificatōe scā p̄fecte abluat cuz vino stiptico tepido et repleat vlc⁹ peciolis et filatis et desup emplm apostolicon supponat. Et finalit cū puluere gallaz desup trito cicatricet. Ca. iij. de apate glandulaz et flone eaz et medicis eius. Landule sūt mēbra carnosā ad modū glādis rotunda rare sube alijs mēbris disticta et in vacuitatibus eoz posita hūtia velamē durū. Quaz q̄dā sūt opatōes faciētes q̄dā iuuamētū p̄stātes: et si nō operationē faciāt sic p̄me. Ingt. S̄. vñū q̄d qz mēmbroz: et si nō faciat opationē: t̄n efficit iuuamētū. Opatōes vō faciētes sūt glandule testū in ḡnando sp̄ma: et mamillaz i ḡnan do lac. et q̄ sūt in radice ligue in ḡnando saliuā: et q̄ sūt in radice v̄ge in ḡnando hūiditate cōtēperatē acimē v̄rine: q̄ nomē p̄pziū nō h̄ntes sicut p̄misse noiāte sūt glandule noiē ḡnali: de quaz apatibus dictū est supra in sectiōe p̄ma: vbi de ḡne officialiū mēbroz exenutiuz ad p̄dictas opationes cōplendas a nā sūt ordinate. et p̄inde nō simpliciter glandule et in abstracto sūt dicte: s̄ mēbra glandosa in cōcreto. qz velut officialia hūtia mixtos neruos et plurimas arterias. Facientiū aut iuuamēta q̄dā sūt glandule emunctoriozum mēmbroz p̄ncipalium que faciunt iuuamentum in receptione superfluitatum ipsozuz nomen aderie proprium assumentes tanquam ad recipiendum apte p̄pter debilitatez et spongiositate ipsaruz.

De apostematibus

Ingt. n. Ab. quedā sunt steruacuitates alioꝝ mēbroꝝ q̄ plurimum corporis diffuse ad replendum vacuitates ipsoꝝ rū mēbroꝝ: r recipiēdū cū expedit supfluitates eoꝝ r neruoꝝ pāniculoꝝ musculoꝝ: arteriaꝝ r venāꝝ q̄ illis sūt fortiora. Ingt. n. S. singulū mēbroꝝ cū debile fuerit: vicini sui recipit supfluitates. r tñ qz noie pprio carēt noiate sūt noie gñis. i. glādule. de q̄rū apatib⁹ hic itēdim⁹ vt p̄similiū mēbroꝝ tāq̄ nō hñtū p̄dictāꝝ opationē. Accidit ergo eis r magis: r ad ei⁹ dās apā p̄ modū ifluxiōis plimū supfluitatū a p̄dictis mēbris p̄ncipalib⁹ r fortib⁹: r qñz p̄ viāz crisis: vt cū vt⁹ p̄ncipaliū facta potēs supra mās dispōnū suaruz p̄pe illā p̄ viā deriuatiōis mittēs ad illas nō potēs extra corp⁹ expellere: r qñz p̄ viā sintomatatis. vel qz multitudine r malitia nāe i mēbris p̄dictis exite q̄ cogunt ad illā imittere nō potētia extra expellere pp̄ aliq̄z causāz p̄dictāꝝ i caplo gñali. vel qz vlcus sit. i. aliq̄z extremitatū corporis. puta pede: brachio: seu hūero aut māu: aut dolores ad qd̄ tracte r imisse supfluitates trāseūtes p̄ illos exites i viā facile ibibunt i eis: r p̄pe i arterijs que cū nō valeāt eos a se expellere remanēt i eis: r gñant apā. Qd̄ qd̄ diuersuz ē i spē f̄z diuersitate mēe eis ab illis ifluxe. Qd̄ n. i. adenis fit plurimū est sanguineū vt ē cor r epar pprie: r qñz flicū cū mittit a cerebro illis. Qd̄ vō i alyz fit glādulis plimuz ē flicū eo q̄ mēbra a gb⁹ mā illis imittit sint nāe fre quoꝝ cib⁹ nō bñ digerit: r sic p̄culdubio in flā p̄uertit vt supra plies dcm̄ est. r qñz sanguineū cuz a musculis illis imittit. Et qd̄ i eis oib⁹ apā: aut seruat iflāmationez: r d̄ flegmon p̄pe: aut vindimā fm̄ diuersitate mēe: aut in scilrosim vertit: r duriciē: r d̄ scrophula: aut bocū. de gb⁹ oib⁹ bus ē p̄ ordinē p̄cedēduz. r hoc p̄pe de eaz apate seruāte naturam flegmonis: de alyz vō ifra: r p̄mo de signis. sc̄do de cura. ¶ Signa vō sunt manifesta eo q̄ exterius posita sunt in pprijs locis nota: in q̄bus manifeste sunt tumores apparentes cum rubore: dolore: r feruore ad eo q̄ extēdit quādoqz vsq̄ ad cor: r fit effimera febris: vt superi⁹ dictū est. Cura vō flegmonis glādulaz: vt adenaz: r aliaz ē sic cura flegmonis p̄dicte lacertoꝝ r carnis: differētis tñ i re percussione. nam oia ab abscissione succedētis cause pp̄ percussiuā sunt hic necessaria p̄mittēda: deinde subiūgendā dolore sedantia pprie dicta ex lana ifusa in oleo calido p̄mo supposito. deinde addito in fine eius sale: donec sedet dolor: ex quo etiam p̄suetum est apostema cessare. Deinde p̄cedendū est ad curā apatis r eūonē cāe r iuncte icuneate in pte r percussiuā obmissis eis cū resolutiuis ē p̄cedēdū r attractiuis quocūqz mō r cū emplis rubificātib⁹ r ventosis. Et ex appropatis p̄uenientib⁹ talibus apatibus post aures factis ē emplim factū ex absinthio r folijs myrte cōtritis vel ex folijs lauri solatro. r si sit in radice auris: cōfert viscositas limaciāꝝ r butirū imissuz r ligua orietis si sit calidum: deinde cum maturantibus r saniantibus si opz. deinde cū aptōe cū farmaco castoreo vel alio ruptorio vel ex nouacula: Sit aut̄ icisio r aptura vniformis p̄ trāsuersum in lōgitudie cruris sc̄a. r percussio. n. in talib⁹ i p̄ncipio mīstrata cū stipticis suppositis valde est mala r p̄pe cū per modū: r viā crisis est flegmon r i adenis: qm̄ tūc i pedit opationē nāe nāliter opantis: quā si expedit oz iuuare cū attrahētib⁹ p̄dcis: r alyz q̄ supra dixim⁹ sectiōe p̄ma in cura apatuz nō ipedire r mām repellit ad p̄ncipalia pp̄ cōitātē in viā sic adene percussio nō repellit ad illa nisi fortis sit: quo cāu nō repellit ab illis ad p̄ncipalia p̄pe: sed ad iteriora r vicina nobiliora eis. Si quoqz flegmon sit p̄ modū sintomatatis vt pp̄ multitudine mām r malitiā ei⁹ percussio est nociua valde: r maxie si nō p̄cesserit multitudine eūo r percussio fortis sit: qm̄ percussio: tūc fiet ad p̄ncipale iteriora vel vicina nobiliora. s̄z p̄missa tūc eūone r tractiōe ac d̄riuatōe ad oppositū mēbz p̄ncipalis ne mā

augeat sua multitudine apā r corūpat mēbzum bubontis mīstrabis diafozetica seu mollificātia ex farina tritici vel ordei cū aq̄ r oleo addito cū melle. Et ex pprijs cōibus oibus est cicer r farina ei⁹ nec timebis tūc de augmētatiōe apatis per diafozetica: nec de repulsione ad p̄ncipalia: qm̄ eūo r deriuatio securat ab illis nisi i adēis flegmō existat. Si vō sit pp̄ vlcus alic⁹ eoꝝ sedabis dolore vlcis puri fra dicez r mūdificabis ipm̄ r sup apā mollificātia mīstrabis. Si vero apā sit vndimiosum cognoscez r curabis. sic ifra de curavndimie dicez: r est huic dicte p̄xima: tñ dms in q̄sto. nā oz diafozetica esse fortiora in hoc r ēt sanātia r alia q̄ sequunt ad illa vt mūdificātia ex gb⁹ p̄p̄riū est fex olei: qd̄ mūdificat apata in glādulis: r p̄pe cū solus suis: r dolore sedantia leuioza vel nō necaria r vlcēz cōglutinātia. Si quoqz in scilrosim p̄uertat: r maxie qd̄ vndimiosū ē curabis sic ifra dicez de scrofulis. r caplo de bocys de g dcm̄ in cura illis est mīstrādū r diuersum fm̄ nām mēe. ¶ Emplm̄ exptū ad dissoluēdū apā glandulaz nō scilrosim tūc. B. herbā q̄ d̄ spargula: c. folia sūt aspera puo i modum stipticis posita. r silr stipes r plongat p̄ palmā. Et re re r fac bullire in vino limphato cum assungia porcina r superpone precedente euacuatione. ¶ Caplm̄. iij. de flegmone. qd̄ antrax dicitur ac carbūculus r medicinis eius.

¶ Antrax ē apā paruuz ad modū pustule seu botbor in p̄ncipio fraudulentū r venenosum cōburens r corūpēs p̄culā cui accidit vlceraō: r reliq̄s ad iacētes iflāmādo r vltē r corrodēdo. r petens antrū. i. corporis absconsum: r p̄pe cor a p̄petate venenositatis sue r potētia cōiunctōis in pte: q̄re dcm̄ est antrax: r p̄m de paruū est apā debilitatē opat p̄llūm tremozē r sincopim: r deinde occidit. Qd̄ aut̄ expulsiones ei⁹ mēe in p̄culā a nā negerat facere: r si p̄ncipalibus p̄pingoz est eo q̄ d̄ soluta erat in corpore tūc. r p̄inde debilis v̄ritis exis r gulabat melius a nā. Carbūculus aut̄ est spē ei⁹: s̄z minoris malitie. Et cā ei⁹ est sanguis grossus r malus. qz adust⁹ ex adustioe. n. acq̄sinit grossiciē r malitiā nō ex mixtione. Et qñz per adustione acq̄sinit citrinitatē: qñz viriditatē r varie colore. qñz nigredinē fm̄ diuersitatem adustiois sue. cuz. n. sanguis bon⁹ est: r nāe benign⁹ ceteris hūozibus fit inuātiō: cum vō a nā recedit fit malus. r quāto magis recedit fit maioris malitie sic dcm̄ fuit supra in sectōe p̄ma. caplo de suffocatiōe m̄ficis a seie sc̄a. Lū igit̄ sanguis adurif a nā multū recedit sicqz vebemētē acq̄rit malitiā venenosā. r sic qd̄ ita grossus r ita exiccat⁹ cū mītra calidate ifluit alicui particule repete r sil colligif in ei⁹ vacuo r cōburēdo statz vlc⁹ faciēs escarā operat q̄ circū adiacētes partes oēs in tumozē flegmonosū cū ebullitiōe eleuat vt ēt febrizati paties r illud pp̄ sanguinē tractū ad locū vlceratū ex dolore horribili. ē. n. horribil⁹ dolorosū. Et noīa tur apā hoc vlceratū antrax latie cōbustio. Lū ergo sanguis ille grossus r venosus ebullies nō fuerit sic⁹ vt p̄dictū est: sed aliquos liquozes subtiles remissos beat in flux⁹ ad particulā in superficie ei⁹ vesicas erigit filēs ei⁹ qui ab igne coctus existit: gb⁹ corruptis escarosuz ab eis vlc⁹ p̄ficif r est carbūculus minoris malitie q̄ antrax pp̄ liquozes admixtos obtūdentes acuitatē ab adustioe adeptā r est hūoz iudicia ex pte coloris r p̄cule seu loci r dispōnis ei⁹. coloris qdem. nā qd̄ est nigri coloris seu liuidi vebementioris est malitie. Un cathelani blasphemantes v̄sit buba nigra. deinde viridis: deīn citrini. Ex pte p̄cule cui accidit seu loci. nā qd̄ est in extremitatib⁹ magis minoris ē malitie: r q̄ tō magis est in corpore r in partibus p̄p̄inquoibus p̄ncipalibus: r in em̄ictoriz corūde malignū est magis ex parte dispōnis loci: nā si pars vel loc⁹ aptōis ei⁹ exiccat⁹ fuerit

malus est. si vero nō exiccatus fuerit min⁹ malū est. Et si
oia dispōne colore ⁊ loco cōueniant in malo pessimū erit
⁊ mortale. Ingt hyp. in pmo pnosticoꝝ. Si in egro corpo
re fuerit antrax aut carbūculus siue pcesserit siue egritu
dini supuenerit op⁹ est attēdere signa q̄ sequūt. Q̄ si exic
catus loc⁹ fuerit ⁊ colore viridē hūerit vel citrinū vel lili
dum p̄tulerit mortē p̄ximā dicit. ¶ Et signa vniuscuius
q̄ p̄p̄a ⁊ distincta ex dictis colligere poteris insil si volue
ris. ¶ Cura vero ei⁹ in q̄ncq̄ reb⁹ existit. In eūone omnis
replonis cōis. Cōpleť vero cū flomia perducēte ad dese
ctionē mox cū apparuit absq̄ oi dilatōe si cōditōes ade
rint oportune antipasi seruata nisi trāstus fiat sup p̄nci
pale. p̄seruat. n. a magnitudine flonis circūstātes particu
las. deide cū purgōne humoris adusti. Secō cōsistit circa
eūonem particularē p̄tis seu m̄ae ap̄aris. Cōpleť aut cum
scarificationib⁹ p̄fundis pp̄ grossiciē tristantis hūoris vt
trabat extra. ⁊ cū cauteriōne vlcēris scarosita q̄ ca
dat cauteriōne supra ip̄m tantū ⁊ circū adiacētes partes
flegmonicātes nō tāgat. iutilr. n. cōbures ⁊ nō absq̄ nocu
mentis. qd̄ qdem inuit Hal. dicēs. Nullus iḡ dabit illud
qd̄ afferat nullā vtilitatē. nocumētū vō h̄z secum imētus.
Cauterificabis q̄dez causticis farmacyis ex acutissimis igni
filitib⁹. sic ex vitreolo ex limatura eris adusti arsenico calce
⁊ sandaraca sil mixtis. ⁊ cōburif silr igni. Q̄ si grādis eius
malitia appuerit vt n̄z illa in adurēdo sufficiat ⁊ p̄pe i an
trax. igne cōbures. ⁊ q̄ncq̄ cū cādela ardente sup effusa. ⁊
q̄ncq̄ cū ferreo vel cū aureo istrumēto ignito sup imisso.
Talis enī cauteriōne p̄p̄rie m̄am venenosā a p̄fundo cor
poris ⁊ a p̄ncipalib⁹ ad locū appropriatis trahit potēter. ⁊
tractā q̄ncq̄ insensibilr effluere facit extra vt cuz egredif
atramētus videat. ⁊ q̄ncq̄ insensibilr resoluūt ⁊ cōsumit. vt
deide nō extendat corruptio: ⁊ periculū siue malitie cūte
tur. Et p̄inde nō tardet q̄n statim eūone vli p̄missa h̄mōi
cauteriōne fiat. Dilatio. n. ipsius p̄ducit ad mortē festi
naz. ⁊ p̄inde cōsequēter ⁊ festine herbā scabiosaz. q̄nā ma
ter mirifice cōmēdauit cōrricā simplr emplabris cū inoua
tione frequēti a p̄p̄tate antracē ait nec at in trib⁹ hōris.
Et p̄inde si succus ei⁹ eis tribuas citi⁹ ⁊ turtis opaberis. ⁊
marie si cū eo lutū sigillatū imifecās vel tiriacā nisi inflā
matio dīcat. ¶ Tertio cōsistit in accētiū correctiōe. cō
pleť at vt si rubor dīet ⁊ mltā inflāmatiō. cū dolore ardēte
i loco cauteriōne ⁊ adiacētib⁹ p̄tib⁹. tū pp̄ nām m̄ae vene
nose p̄ncipalis ⁊ attracte. tū pp̄ nām ignis vel farmaci cau
stici additi cuz farmaco dulci remittat. qd̄ fit ex pane cli
banaco ⁊ vino acetofo vel arnoglose succo vel decocta lē
ticula cuz p̄me in aceto. Et si tumoris magnitudo existat
cum vino q̄dez stiptico: deinde aut cum aceto ⁊ p̄ster ca
taplasmas ozobi farina sup cuz oximelle nō sup vlc⁹. s̄z
circa ip̄m. q̄z mox dēt. bec. n. farmaca extinguit feruorē ⁊ ar
dentē dolorē atq̄ extenuat tumorē sua stipticitate nec cū
ea m̄am repellēt ad iteriora. s̄ p̄ncipalia: sed cū sint ethero
genea extinguit sua tēperata stipticitate vel remittūt fer
uorē inflatōes ⁊ ardorē: ⁊ admixta calitate illā trahūt ⁊ re
soluūt i fluxū m̄am sic ne aliqd̄ repercutiat ex eis. S̄z far
maca saniantia nullaten⁹ talib⁹ oz afferre ne putrefactio
nē in p̄ricula augeāt. Ingt hyp. in affo. Calm saniez faciēs
nō oi vulnēri opportunū est ad salutē. vlcus vō: qd̄ ip̄ressit
corrigat ⁊ regat regimie vlcēris maligni fraudulēti corro
sini qd̄ ifra dicit. Et si d̄bilitas pulsus seu tremor aut sin
cōp̄s ex fumo siue malitie venenose cor attingere cōtingat:
cū cōfortātib⁹ cor ⁊ alia p̄ncipalia ex fr̄is ⁊ stipticis notis
cū extra approximatis auxilijs adiunet. ⁊ cū deriuātī
bus fumos venenosos ⁊ coz m̄am. Et cū fricationib⁹. liga
turis cōp̄sioib⁹ dolorosis ⁊ v̄tōlatōib⁹ q̄ supra in sectiōe
p̄ma sunt d̄cā. ¶ Quarto cōsistit in regie ⁊ ē vt regat aere
sulo tēperate resoluēt m̄am: nō tū multū ne p̄hibeat ⁊

frigeriū in iteriorib⁹ ⁊ nobilib⁹ inflāmatis moueat ⁊ parū
gescat. vt mā semp̄ trabat ad extra ⁊ resoluat: ⁊ p̄inde vi
gilet nec dormiat nisi pap̄ vt semp̄ mā trabat ad exterior
ra nō reuocet ad iteriora. Ingt. n. h. s̄on⁹ ⁊ vigilie reuoca
tiōe caloris n̄alis cū hūorib⁹ ad iterius exteri⁹ fuit. Et p̄
inde tota die vigilet ⁊ maxie hora noctis p̄ma q̄ multū cō
suevit nā puocari ad s̄onū. ⁊ regat cū clamorib⁹ ionis acu
tis ⁊ fortib⁹ ⁊ alys expergefaciētib⁹ d̄cis i litargia vsq̄ ad
horā matutinalē sanguis q̄ acuti hūoris est frenū. minore
tur cib⁹: ⁊ pot⁹ sit ex fr̄is ⁊ humidis abstergentib⁹ pap̄ nu
trientib⁹ ⁊ a p̄ncipalib⁹ repellentib⁹. q̄lis ē kist ordei ⁊ ola
in p̄ncipio: aq̄ ordei ⁊ granatoꝝ succus i p̄cessu: ius carnis
⁊ silia. Et p̄fortē verbis ⁊ suasiōib⁹ cite salutis. Et ex cōv
bus cū p̄p̄tate ex simplicib⁹ in expulsiōe venenoꝝ. et
m̄az venenosaz est coagulū cdi agni pulli cerui vel vitu
li sūptū cū vino ⁊ lutū sigillatū cū vino ⁊ linitū cū aceto: ⁊
semen citri cū ex eo sumunī. 3. v. cū vino t̄pure ⁊ aq̄ calida
Et ex cōpositis iteri⁹ approximādis ē sic sicca cū ruta cū
nuce vel auellana sūpta. Et ex iteri⁹ sūptis ⁊ exteri⁹ linitis
est tiriacā ⁊ exteri⁹ ē aleū cū auellanis ⁊ pipe emplatum.
¶ Quito cōsistit ⁊ vltimo i curavlcēris maligni ⁊ corrosiui
q̄ ifra deo d̄ate dicit. ¶ Medicamē efficax ⁊ expuz va
lēs i p̄ncipio antracis cū apparuerit nigra mortificās ipsaz
B. vitellū oui: ⁊ fice cū sale trito. ⁊ extē de sup peciolas ro
tundas ad modū carleni: ⁊ sint nouē vel. xy. que successiue
vna post aliā applicet: ⁊ vnaq̄q̄ moxet in loco p̄ horā. Se
quetib⁹ vō dieb⁹ cū attractiuis ⁊ mūdificātib⁹ medicet.
¶ La. v. d̄ flone qd̄ sp̄ia d̄ clau⁹ ⁊ furūcul⁹. ⁊ medicis ei⁹.

Dimia est ap̄a flegmonicum ex sanguine bono ⁊
a subtili a corpe i fluxo ad subcutaneas pres: s̄z sub
tilitate sube nō remanet i carne: s̄z p̄trāsit ad curē
⁊ colligit in suis poris d̄fatis: vt neq̄at expirare. Et signa
ei⁹ sūt: nā ē tumor ei⁹ parū sine pulsatiōe: ⁊ color rube⁹: ⁊
doloris acuti pungitiū ad modū p̄ictōis spine. q̄re d̄cm ē
spina. Aliq̄ dicit illud clauū. aliq̄ furūculum. aliq̄ ad eme
nūl. Et cura ei⁹ est cura flonis carnis. ⁊ musculoz dicta q̄
nō ē p̄mittēda: cū q̄ncq̄ ex errore ampliet ⁊ deueniat ad
ap̄a magnū. Cōpleť aut p̄mo cū eūonib⁹. minorib⁹ tū i q̄z
to: eo q̄ bui⁹ mā minor est. ex flomys ⁊ farmacyis: q̄ncq̄ s̄t
efficaciores in resoluendo ⁊ faciendo cessare illa a multi
plicatiōe ipsaz. ⁊ ex eis est rarefactio cutis ventosatio i dor
so: ⁊ narib⁹. ¶ Secō cū p̄ncipalib⁹ ⁊ localib⁹ remedijs ex
repellentib⁹ i p̄ncipio vsq̄ ad tertiu⁹ diez. deide cum resol
uentib⁹. q̄ si non resoluat: qd̄ raro accidit: illō maturet. ⁊
si difficulteryeniat ad pus ⁊ caliditas ei⁹ est grauis: tūc fle
botoma venaz q̄ ibibit ip̄m. deide ventosa locū: ⁊ nō agas
illud i p̄ncipio q̄ncq̄ egrediet sanguis ⁊ hūor virulēt. ⁊ reti
nebit grossus: ⁊ fiet illud vlcus durū. cūq̄z maturat: ⁊ non
aperit. perfora ip̄m aut cū medicis aut cū ferro. Et de re
percussiuis cōuenientib⁹ est oleū ro. cū aceto ⁊ lacte. Et ex
resoluentib⁹ cōueniens est emplm de passulis cuz melle ⁊
florib⁹ camomille ⁊ baurach. Et de maturātib⁹ cōueniens
est frumentū masticatū: emplatū: ⁊ sic ⁊ passe cū melle. ⁊
silia. Et ex rūpentib⁹ bonū est emplastz qd̄ fit ex seie lini
fimo colūbino ⁊ fermento. ¶ Tertio cū diete ordinatiōe
debita: put̄tib⁹ ei⁹ conuenit. ¶ Quarto cū accētiū corre
ctiōne doloris ⁊ alioꝝ q̄libz si oz. ¶ Cōe maturatiū ipsi⁹
B. se. almaru. triti. psily. añ. 3. i. lactis. fici. 3. iy. fenugreci. se.
lini. añ. 3. v. fermenti acetosi. 3. i. olei. 3. i. ⁊. s̄. decoq̄nt in la
cte ⁊ admistrent q̄ncq̄z maturat ⁊ aperit. Ingt dyaf. fermen
tū de farina frumenti q̄ncq̄ decoquit cū sale maturat clauos
⁊ aperit os. Et similiter nasturtiū emplastratū.

¶ La. vi. d̄ carbone seu pruna: ⁊ igne: p̄fico ⁊ medicis ei⁹.
Arbo seu pruna ⁊ ignis p̄fic⁹ p̄p̄rie ex ap̄arib⁹ par
uis ad formas. ⁊ q̄ritatem lupini male morigera
tionis sunt ⁊ v̄tōsis p̄ducentib⁹ ad defectionem:

De apostematibus

et incopis vesicam: et in principio: et escaram facientes et particulas corruptas seu putrefacientes ipsas cum fetore plimo dnigrate: quod dicitur est carbo seu pruina. Et deiceps est abulafes de gne carbuculoz dntes ab eis. qd e. qz i illis e ma sanguis grossus adustioe malus: i istis vo ma e sanguis subtil coleric: adustus vel cola adusta mixta melie ppe gnata ex sanguis subtilis et calidi corruptioe sic i pestilencia qnqz ptingit. Differt et i acesioe et colore. qz hic antecedit purit et color e niger vt carbo. Illi vo no pcedit purit semp et color no e sp niger: s; qnqz rube: qnqz citrin: qnqz viridis et iter se sut dntes cu colera dnt melie i tali adustioe dr ignis psc. Et tuc videbis nigredine i eo cu quoda splendo re: et cobures supficie et cute magis abulas et corrodit ea: et corrosio ei: et motus e velocior ad moduz erispile et for mice. Cu vo melia dnt coler: color erit niger pssus cu siccitate mebru ad modu carbonis: qz sic noiat: et ei cobustio et corrosio e pfundior. qz i carne no tris i cute: et tardioris motus: et sut hntes iudicia ex pte dispons: seu nae mebroz. Na q accidit i carne velocioris se resolonis: q vo i nervis tardioris: et accidit qnqz cu pestilencia: qnqz sine ea. et qnqz sumunt coter ad carbuculu et erispile vlcerosas comestiuas: et ambulat. Ex qb cae et signa sut manifesta. Et cura ei est prima cure carbuculi cu euone vli pcedete flomia educere sanguine colericu adustu multu vsqz ad defectoem cu tolerat virtus et etas. et cu euone pris apate: et ma icunea te i ipsa. Coplet aut cu scapellatoe pfunda donec egredia tur sanguis malus venenosus costrictus i ea ppe: et i pruina ei ma e pfunda i carne vel supficiali: vt i pscico igne. dein de cu ministratioe i principio medicinaru no repercussuaru frigidaz i principio fortis stipticitatis ne ma venenosaz repellat ad terioza et pncipalia: nec et mollificatia fortis rso lutioidis q pncipala calefacta magis islamet et mas: ac magis trabat et icitet ad currudu: imo oz vt admistres medicias ericcatiuas i qb e ifratio et resolo cu calitate tpata vt ei ffritate calitas pris: et ma alteret. et remittat: et cofortet et defendat: et cu calitate resoluat: no repercuiat. Qualia sut q dca sunt arnoglossa emplata: et gale cu aceto vini deco cte: et leres cu pane qd furfuris hnt. na hmoi panis subri lior e in suba sua diuisim vel isumul emplate: vel alia stilia i antidotario nro sut scripta. Et ex appropatis sunt que hic subscribuntur: et cum regimine et accidentium correctioe vt supra. **Emplastrum** conueniens et efficax et expertu. **Recipe** granata acetosa integra: et infundantur et coquantur cum aceto donec dissoluantur. et deinde terantur: et ponantur super panuz et superponat. **Spm. n.** conueniens est in omni ora: et eradicat hanc egritudine in pncipio et statu. **Aliud** emplastru ad ide. **B. nucē** recentē et folia eius sa uich orde i passulaz caricaz equales pres terant sil et p ficiant cum vino et oleo papaueris nigri. **Medicīa** conueniens in pncipio cu nodum vlcerau est. **B. acacie** dragan ti opy corticu granati. an. 3. i. floris eris. 3. i. se. iusqami al. 3. 5. cofice cu vino. **Medicīam** conueniens huic cu e vlcera et e medicamen qd papz ericcat qd e audacon et troscisci. iij. et ex dragato cu vio dulci et rob. qd. n. fortiter ericcat addit i malitia egritudis. Opz aut vt subuenias ptib adiacetib loco cobustiois ne putrefiat et corrupant: et illud fit cu bo lo armeno et aceto superiuictis: velaqua et reliqs q ifridat et repercuiunt. Et id qd est ppinquo illo cu lana ysopi ifusa in vino. cu ergo gescit inflatio: et remanent vlcera curenē cu eis q sunt sic empla de merdasegi et empla de viabuti ro et cu reliqs q sunt conuenientia vlcereb corrosiuis et frandulenti. Et nux antiqua vinctuosa est conueniens igni per sico in hac hora.

Caplm. viij. de vena egrediēdi et medicinis eius.

Ontingit aliqui: vt eueniat sup aliq particula cor poris gdem feruor: deide vesica vel ampla: deide

rumpit et egreditur ex ea quoddaz decline rubeum ad nigredine: deide plongari no cessat et est vena. Et fortasse e ei motus voluntari sub cute ac si eet aialis et in veritate: qsi sit: qd gnaf in eo et extinat qdam q sit ramus vili ner ui per vehemētia grossitudis et extensiois ipsi. Et plimū qd accidit in crurib. Et Abo. dixit se. vidisse sup latus et manus et multiplicat sup infantibus vtrūq. et qn extendit vel scindit magnificat ei dolor et labor. Et ca eius est sanguis calidus malus mlie aut flie adustus cu vehemētia siccitatis pplexiois. Et fortassis gnant ea quedā aq et olea cu pprietate q est in eis: qlia sut cala et sicca acrimonialia et multiplicant in aliquibus regioib calidis et siccis ac si sit morbus vndimic vt in egypto. et alijs et regioib calis et sic cis: et in corporibus silib et minoraz euent in corporibus hūidis et asuetis vio cu mētura. **Signa** sunt ex deis manifesta. **Cura.** H. vero dixit. cu no sit coprehensuz ex ea causa aliqd manifestu sup qd sit in tendu eo q no vidit eum oio: et in his vltimarinis regioib ppe qbus fuit. Abo. vo et alij sequaces. H. cu multoties illic viderint curā eius pprehederūt in. v. in abscioe cae pmitiue cu regimine et correctioe aeris illi regiois in q accidit: et rectificatioe aq et ciboz regiois vel dimissioe coz oio et ministratioe bu mectantiu et balneoz et oia regis hūectatiui noti. In abscioe cae aicedētis cu flomia opposite ptis et cu mundifi catōe sanguis: et illud cu medicis ex mirab. epithimo: sene fumo terre polipodio. et silib educetib hūozes adustos. et cum copositis vt cu pillis cochys et trifera cofecta cu sene et fumo terre. **Tertio** cu euone cae conuente cu paricularibus medicis. Et illud cu appone sanguisugaz super locu: deide cu repercussiuis ex sandalis caphora cu succo herbaz fris notis supra: aut mirra pscily: lac dulce: qm non repellit ad pncipia eo q pcedēs assecurabit euo. **Non** aut talia ffa sup vlcus ponant: s; circa ipm: qm frm vlcereb mordaz dixit hyp. in affo. q si no spargat resoluat no eis valde calidis: qm ex eis pueniet fortasse ad estiomenum q si no resoluat saniet: deide aperiat et mūdificet et regatur vlcera cura q ifra dicit. **Et** qrtō cu correctioe accētium vt exeuntis vene. Cu ergo ampula rūpat et vena ad exeundū festinat: oz vt eger in die pma. 3. 5. scda die. 3. i. et tertia die. 3. y. de aloe bibat: et loc eius et epithime cum aloe. Ex hoc. n. nocumētū eius oio delect. postq. n. qd erit rit: qd ex ea fortis apparet sup aridinez parua ex plumbo facta: cui pōdus sit vni. 3. uolendū: et cu pdicta cāna ligandū: et vt pendeat dimittendū. na ex ipsi grauedine sci piet descēdere et citi egredi et cu ex ea aliq pars existit cu ca plumbū voluat et liget. **Si** aut qd iā egressum est logū fuerit icidat: et qd remanet inuoluatur: et donec radice obstruat q est obseruandū: qz si sic factū fuerit attrahet et vtrabit cāna et postea putriduz vulnus magnū gnabit: quia propter huic egritudine bladiēdo est subueniēdu et paulatim vena est extrahēda donec oio egrediat et nihil ex ea i corpore remaneat. **Si** aut ipam oio intrare ptingat i ipsi forame ponat radius et i longū scindat et bñ aperiat: donec gead ex sua mā ptinget euef: butirus quoqz p aliquos dies superponat: donec putrescat. et ei consumat mā: deim de cum his q carnē generant curef. **Et** quinto cur regi mine qd supra in carbuculo dictum est.

Caplm. viij. de panaritis et medicinis eius.

Anaritiū est āpa calidū rubeū in circuitu vnguis nascēs et ardens et doloze iferens et fortiter pulsio ex quo plurimū accidit febris et pertingit dolor vt qz ad loca q sunt sub assellis et i guine et finaliter pducit ad casum vnguis: et qnqz ad corrosioe digiti. et ca ei est sanguis coleric. **Cura** vo ei consistit in trib. in euone vli cu flomia: et maxie si diu est q paties no fuit viminur. in particulariū remedioz approximatōe cu sedatib doloze

calore et pulsus ex apocristicis: et primo in principio cum submer-
 sione digiti in aceto calido: ut iussit. H. deinde cum emplastro de ca-
 ptoza aut mucilage psily perfecta cum aceto: deinde si expe-
 dit pro dolore cum epithimatiode digiti ex aceto: et opio disso-
 luto in eo donec super locum grossius fiat epithima: deinde tri-
 te galle: aut cortex granati vel grana mirte cum aceto et aqua
 et quassara: et supponat et panus super ipsam aqua niuis infusus:
 quoniam ipsum refrenat multoties si fiat cum frequenti inuatiode et
 confirmatione eius prohibet. et sicut fordes auris cum litio prohibet
 a proprietate illius collectione. Et si pulsus in loco fuerit ve-
 hemens predicta medicina vel aliud sibi simile per dies integras ap-
 plicare curabis: deinde si pulsus adhuc perdurat signum ma-
 turatiouis erit. Quare oportet per aliquod tempus quod in cura fleg-
 monis ordinari: et hoc supponas: et prope semel almari:
 et psyllium cum lacte donec ad suppuracionem deueniat. deinde apia-
 tur et quod in eo retinet educat prope cum emplastro: ex farina lu-
 pinorum cum melle: deinde cum curatibus vulnera locum rege et prope
 cum aloes. Et deinde cum unguento de cerusa et sarcocolla et suppo-
 nat panus madefactus in fine. Et si in principio unguis parit
 acciderit unguis cadet. si ergo ceciderit digitus ab omni motu
 ledere cum obuiatiode rei et assistantis: cauendus est ne unguis que re-
 nascitur fortis egrediat et asper: et in regione que est deorsum in fleg-
 mone. Consistit etiam cura eius ex simplicibus appropiatis eis
 ut sicut mirte pectus super eum et epithimatus acacia cum albu-
 mine otii: fordicies balnea olibanum quod icarnat radix penta-
 filon decocta cum aceto: et emplastrata succo et radice lignitice: su-
 mach: sires: aloes: cum melle. ficus cum penidys ponit supra
 panarium ad maturandum et resoluendum cum aqua cineris ligni fi-
 cus: et in augmento cum cortice granati. Et sanat illud acerum
 et folia oliuaz siluestrii. Abo. ingit. nec oportet ut stetur super in-
 frantia. nam ipsa quoniam pransit hora principii ipsius curat et ob-
 scidit mases et vehemencior dolor fit et non illud quod sentit de
 caliditate: quous sit sicut ignis: imo resoluat et exiccat cum sub-
 mersione in oleo calido. et in medio terat olibanum super ipsum
 aut nigella trita et adeps mucilagines lenientes: et bona for-
 des aut. Et dixit quoque fortasse. cum non est timor corosiois
 necessarium est ministrare emplastro ex arsenico: et dragato cal-
 ceo: flore eris: quoniam exiccat: neque est melius eo. Et quous icipit
 currere ex panaratio vlcerao sanies et tunc cauterizet et in-
 cidat ut non perambulet malicia in digito toto. Emplim-
 ba. aloes: balaustris. olibanis: et galle: conficiantur cum melle et ad-
 ministrant. Emplastro quod dixit paulus. B. dragati: ysthi: hu-
 ris. an. pres. equales floris eris: pres. s. terant et conficiantur cum
 melle et liget ne tangat locum. adde vero oleum.
 Cap. ix. de apostematibus paruis seu pustulis illius gene-
 ris ut sunt morbilli et variole et sere et medicinis eorum.
 Via supra prima particula sectiois huius locuti sui
 m. de curavariolaz morbiloz et pasticuz: que sunt ex
 apatis sanguineis paruis nuc de sere loquemur
 q. ex illorum genere est. Est inque sere pustula parua lata sicut
 vesica ad aliquam tendens rubedinem: et puritatem faciens et an-
 gustiam et est veniens subito plurimum. Et accidit ut currat ex
 ea humiditas que fortasse est sanguinea et plurimum fit vehemens
 in nocte et in eis est angustia fit fortis cum tristitia. Et cum eius
 est vapor calidus eleuat in corpore subito aut ex sangui-
 ne colerico aut flatu salso baurachio: et sanguinea quidem est
 vehemencioris rubedinis caliditatis et vehemencioris aptio-
 nis. Et flativa est minor in oibus illis. et cum sere iuadit locus
 amplius et intrinsecus si non fiat flomia tunc febris tertiana.
 et ergo ut fiat flomia in spatio quod est inter principium et statum
 Cura vero sere in quatuor reb. consistit. In euone cau-
 se antecedentis cum flomia si sanguis fuerit vincens: deinde
 consequenter cum solone colere: si tolerat virtus que sit ex dua-
 bus partibus mirabolanoz citri. s. i. iere cuius dos sit. s. iij. cum
 iuleb: seu syrupo acetofo. secundo consistit in sedatione angu-
 stie et inflammationis. Et primo cum tamaricis de aqua fructu

um et de infusione crisomilloz et succo duoz granatoz ex
 pressoz cum pulpis suis in quantitate lib. s. aut cum succo grana-
 ti acetosi. Et de his que sedant ea est infusio sumach colata cum
 ex ea sumunt in potu. s. iij. et detur in syrupo de nuce in die
 multoties: et enis ex his que multum conferunt ei et lenit nam.
 Et de appropriatis ei est ut sumat crocus ortulanus et tera-
 tur et cocutiatur cum aceto et sumat aqua mirte seu aqua vrecei
 noui. Et si humor fuerit flativus baurachius educat cum
 mirob. chebu. et citri. cum turbit de quo sit quantum est media
 psilloz et sit potio eoz. s. iij. et de i syrupo de nuce: cipsi hu-
 midis. s. i. cum aloes. s. i. et sumat croc. ortulanus. Et ex illis est ut
 sumat cubebe. s. i. cum. s. iij. cuccari et se. agni castri lacte dul-
 ci. Tertio consistit in regimine et est ut regat cum cibis fris
 et acetosis absteruis. Quarto consistit in particularium re-
 medioz appropiatiode ad particulam patientem cum resolu-
 tib. tempatis et humidis dictis supra in cura flegmonis: et
 cum saniantibus si expediat et alijs que illa sequuntur.
 Cap. x. de terminatiode apostematum quot modis possunt
 terminari: et est primo generalis in terminatiode apatum.
 Donec aqua vbi cum que sit corpis terminat s. s. alte-
 ro sex modoz quibus ad finem salutis vel mortis pdu-
 citur eger. Qui autem sint et qualesque boni mali et me-
 diocres et que eoz sint signa supra in huius sectionis principio
 dictum est. Sed que scias apata regulari ut ad bonum et optimum
 pueniant terminandi modum in fine salutis ipsorum cum expe-
 dit valeas adiungere et malis obuiare: nuc oportet adicere et mo-
 strare quod sit. s. vnusquisque et quibus causis fieri habeat vel me-
 dicinis et cui competat qlibet et cui non: et quod sit regimine obser-
 uandum in eis. supra. n. in caplo generali deorsum est qliter nocu-
 menta apocristicorum et diaforeticorum cum accidat corrigant.
 hic autem dicendum qliter sit ne accidat obuiandum. Sciendum
 ergo que resolutio apatum et cuiuscumque alterius malis morbi
 est ut humores que sunt materia eius subtiliati: et in vapore couer-
 si apris poris insensibiliter expellantur: ut. s. ostendit. Sit autem
 illud a natura et arte. pletur vero calitate: et humiditate repe-
 rata naturali medicinaz quondamz prope simplicium et positaaz
 que humiditates corporis ponant subtilitatas et in vapore
 quersas: et poros cutis rarificatos ut facile expellat: ut est
 semen lini: aneti: fenugreci et silia. differunt autem et variantur
 in qlitatibus dictis secundum plus et minus secundum diuersitate
 mase et membri et aliaz rez intrinsecarum et extrinsecarum que no-
 te sunt quibus iudicia apte et iecte resolutionis hnt. Loadiu-
 uant autem ad resoluone apostematis recurrere facietia pmissa
 ut dicat aqua resolu: cuius ps recurrit et ps inepta recur-
 rere prope resoluat ut non pcedat amodo s. defistat. Cus
 ergo materia apatis recurrere non sit apta: quia ita aggregata est et
 incuneata in cupo. s. resolutioni potius: ut quia calz sit: sangui-
 neu vel colericum vel ex vtriusque mixtu: et prolo corporis cala-
 et pro raro: quod exspiratio virtus et liquoris declarat que in em-
 plis quotidie iuenit. et maxie que dolor febris et alia accitua
 remittant cito si non sufficienter agat sunt reliquie. Si ve-
 ro non: ut ga tepide se gerat iuuua ipsaz cum teperatis pdictis
 si pdicta non sufficiat vel calozis membri debilitate et pro-
 nis dempsitate: fortassis illa cum alijs subtiliatiibus et cale-
 facietibus magis ut est spica absinthiaz: ameos: baurach: et
 silia que infra: pro auxiliante dicent nec illis fortibus absqz
 necessitate pdicta vtaris. fortia. n. caliditate sua et siccitate
 subtile quoda impety resoluendo a grosso diuidunt: et illud
 schliatatum dimitunt quod difficilius resoluat quibus plus et etiam sa-
 nabif. Et rege patientem cum extenuatiua dieta siti et fame.
 fames enim exiccat corpus. sanatio vero apatum est adequa-
 tio mase et dispo eius apta ad euone per eruptionem. Cum enis
 in vacuo membri seu cupo apatis ia tota materia sit collecta scia
 que sit exitura tunc cum non possit apte repelli quia iam exi-
 uit a vye et venis non resolu: quia incuneata ibi existit et com-
 ee

De apostematibus

pecta expedit vt p ptem patientē sensibilibiter educatur eo qd ppter nāz existit et illud p eruptionē: vt ergo absqz grādi nocumēto nāe et mēbri possit expelli: o3 maturare ipsaz et in sanie ouertere vt p eruptionē facile expellat: aut. n. si niteris eūare destrues loca sana egritudine resistētia. dixit hyp. Sit aut a nā tab arte cū medicis calis et hūidis cū cōlitate viscofe subē q cū calitate eqli subtile a grosso non diuidunt resoluēdo sicut diaforetica et ppric fortes: s3 agūt in eis vtriqz sil' decoquendo et pmiscendo et sue viscositate subē vtrūqz retinet opilando nec pmittunt expirari subtile et phibendo trāspirationē calitatem ppter nām acgrūt in loco aqua pmixta cū nālis sanies generat in tali mā ad bonū et ad malū mediocriter se habēte: vt dixit. S. debent ergo eē tales medicine cale in pncipio pmi gradus vī in fine ipsi vel vsqz ad mediū secūdi gradus q ifra dicentur: et hoc ppter diuersitatē pplonis cozpoz qb' appoximant et etiā māe saniande. Inqt. n. S. Medicina sanie generans o3 esse calitatis seu pplonis silis pploni cozporis in quo sanies generat et etiā mēbrū: vt dixit Auer. hnt autē exiture iudiciū ex pte nāe ipsi māe. Et cozporis seu mēbri in quo sunt: et qstū ad saniationem et qstuz ad eruptionem in quo mā est diffusa aptaz et facile inepta et difficilē et bonā et malam seu laudabilē et illaudabilem. Quantū ad saniationez quidē. nā que est in materia cala ē et in mēbro calo carnosoz et cozpoz fortis calozis in quo mā est diffusa. Et posita extra mlte eminētē et tumoris piramidalis vel calozis ru beci cū pulsatione p prompte saniantur: et est bona. Que vero ex mā fra in mēbro fro qz neruoso et simili et in cozpoz calozis debilis inepta est difficilis et illaudabilis: et maxime si in mēbro iuncturali vel propinquo existat in quo nec apte fit exitura nec sanatio ppter mucilaginitatē ipsarū. Et māe et ppter amplitudinē vacuitatis ipaz qre mā i eis nō est bene aggregabilis in vnū: nec retinibilis qn transpiratur sicut exituū expedit et saniatōi nisi grādis cā existat in eis. Silr qstū ad eruptionē: nā in pma ē p mpta eruptio et absqz piculo. in scda est difficilis et pnciosa. Et qdē cū h3 duob' fieri modis: vt p nāz et arte si fiat p nām est melior: et securior: et si fiat ad extra laudabilis: si ad itra illaudabilis: si vero ad vtrūqz magis. Et si quidē: qd erupit egredif albu et lene et equale carens malo odore laudabile est. Si vero citrinū rubeū est et liuidū et cenosum malū sicut hyp. in pnosticis dixit. cū ergo vides a p apte saniationi plon gat: et sit scū exitura dolor et fe. nō minui nec pulsatio nec appet humilitas aliq expirari: imo tumor manet vel au geri non cessat: et maxime qz sanguineū vel flaticū seu mixtū ex eis fuerit a p non colericū nec mlicū. humor. n. crudus et caro matura mā sunt sanici. cola vero inepta est ei et resolutioni potissime apta: vnde hyp. in crisipilla putredo: aut sanies malū. Et silr melia si nālis sit maturatiōi si ppter nām sit corozioni cui maturatiua non cōpetunt cū putredinē augeant et coroziones. Unde hyp. in affo. calim saniationē faciens non in oī vulnere optimū est ad salutes. Et si potes ipedire et resoluere in hoc qstuz potes istabis: et illud sepe ad meliorē terminādū modū reducās: et illud facies auferendo saniatia et dietā extenuatiuā ministrando ac resoluētia q aperiendo poros māz trāspirabile reddāt et subtile ei' partē a grossa diuidāt resoluēdo. illa. n. sola putrefiunt cozpora que cala sunt et humida et trāspirabilia perseverant: deinde cū administratiōe stipricantiū et exicantiū: vt folioz mirte balauftie: et galle et hmōi: q si euata re non potes: qz nā sit ad suppurōnē itenta si qdē p se sufficiens sit multū apta et nāe obediēs: qz si cala in eodē loco vehemētioris exit' ad exteriora cū maioris tumoris eminentia et acuitioris capitis cū rubedine ac pulsatiōe relinq ipsi nāe. Dixit. n. S. Medicaminū auxilio nō indiget nisi cū morbo magnificato nimis dñari negcrit. Si verop se

non sufficiat: fortis illā cū medicinis predictis: et ppric cū mā est inepta et pdicta p traria. Cū vero sanies sit tūc cōsiderabis an loc' eius: sit in mēbro carnosoz: aut in mēbro arterioso: et neruoso: et ppric qd iuxta iūcturas existit: si eni fuerit generatio eius in loco carnosoz arterys et panniculis carente et neruis vt sunt nates et adene nō apias exituras donec tota mā sit pplete saniaata nisi mlta et supflua in q' titate existat: de quo mēbri corozio timeat. Melius eni digere in simul dimissa qz si euacuare in pte. tunc. n. magis itranspirabilis p seuerat et qz pmixta qd ex ea tangitur a putrido aptius putrefit. Si vero in mēbris alia p dicio si at ante pfectā et ppletā saniationē totius si nā non aperiat studeas aperire. Sanies. n. diu retenta ac virus dicta mēbra sua acuitate corozodet: qd plerūqz ad spasimū adducet. Cūqz artificialis aptio duob' modis h3 fieri vt per farinaca caustica q infra a nūente ppo dicent' et p pncisionē cū ferro: vel sectionē. sitqz in eis dubiū ne subiecta mēbra lederent: expedit vt fiat p ditionib' debitis obseruatis et maxime in exitura tal: existēte in neruosis vētosis et arteriosis mēbris. si enim sint in mēbris carnosis sine periculo icidetur vel secabit' etiā si p fonda fiat vt dcm est. Lōdiones aut debite obseruande sunt qdaz ex pte cirurgici opanti: vt q' sit sciēs et ppric in arte anothomica et expus i sectione. sitqz hīs manus leues et habiles ad secādū et secū de ferrens infra apta ad illā vt nouaculam vel lanceolā molliciantia et dolore sedantia que in solutione neruoz dicentur et pstringentia sanguinē: qualia sunt plura. Ex qb' ē medicina. S. que ex pilis leporis tela arance et ouoz albumie pmiscetur et feramēta qbus cautericef. Quedā vero sunt ex parte cozporis in quo iciditur: qdā ex pte loci: quedā ex parte qstutatis et forme seu figure: qdaz ex pte ligature. Ex pte qdē cozporis vt si forte tumcat. et si sit sensibilis valde put Zibo. docuit in vino lolu aquā ponas aut sumach: aut fumiterre: opy: et iusqami. an. 3. 3. nucis mus. gallie musca. et ligni aloes crudi. an. 3. i. fexra: aut iusqami nigrū: cū corticib': mandragore in aq cōqnt: donec rubefiat et cū vino admisceat et pibat. Ex pte qdē loci ē vt fiat vbi sanies aggregata rumpit qz mollities tactu inēta in loco cū dignis iudicat et albedo seu alius color puris: s3 qnqz pp grossitiē sui non maturef vel p funditate loci: vt hyp. dixit in affo. quo casu calozē o3 atredere et pruritus. fiatqz in loco subterioz remotoz ab arterys et neruis quo sanies meli' possit ef fluere et expelli vt si qdē sit exitura pncalis extra eminas et acuta in capite sui fiat. ibi eni cutis pp sanicm attenuata est magis. Si vero sit spatiosa et lata fiat i parte subteriori p quā melius possit eūari vt si expediat in locis ei' duobus vel trib' icides. Ex pte figure vt fiat scdm pcessus rugarū vel lineaz cutis nisi in illis mēbris in qb' positio viloz nō currit fm cursum rugaz vt est frons et palpebre in gbus si scdm rugas cutis ipsaz icides sil' et neruū seu viliā ei' q in longitudine currit icides caditqz supciliū et palpebre. et breuiter fiat ancilinus cirurgica arte expus et in anothomica doct' insinuauit qd ifra ponet. Ex pte qstutatis et forme vt si sint in superficie posita fiat superficialis. si vero in p fudo p fuda et lata vt carne adiacēte: ei' labia nō claudantur. Et proide ad cautelā tēraz aliquo ligdo iunctam ipones prius expressa suauiter sanie et paulatim nō subito. si. n. subito expellat et exitura sit magna. et mlta collecta sanie pducet ad mortē subitā maxie si intrinseca fuerit. Unde hyp. i affo. Quicunqz empici aut idropici vruntur aut icidunt sanie aut aq subito et multa fluēte repere mo: iuntur. Cū ergo qd se effluit fuerit paz pus iposta tēra sup empletur ouuz quasfatū cū ambabus ptrib' suis cū stupa ad sedandū dolorē et restringēdū sanguinē ex venis incisio fluēte: vel spōgiā in vino stiptico ifusaz. vt docuit Zbo. Et emplm de caleato nō valde ffrz ne mordeat vlcus et supli.

gabis modo quo os q in fra dicitur absq multa cōstricō
ne ne doleat magis: sic dimittes vsq in diē sequentē. Ex
tunc vero solue ⁊ mundifica vlcus cū melicrato vel cū vi
no ⁊ ipositione tente ex filis tele antiq vel stilo si fuerit in
pfūdo: supāni caput sit pān^o absterfū ⁊ exiccatiū^o sanici ⁊
puris. Lūq aligd remāserit saniādū illd sanibis miscē
do mūdificantiā ⁊ saniātia in emplis. Et cū mundificaue
ris necesse ē vt succurras ad ⁊glutinandū cutē cū carne vt
nō rūpat: ⁊ idurescat ⁊ fiat taliter: vt nō cōglutinet quare
fiat sinus: vel bursa q non cessat ipleri ⁊ redeat si filis exitu
re pme. Et quotiēs mūdificabis nō moret qn ipleat cāne
ne fiat de genere fistulaz. Ad h ergo complēda scā icisiōe
⁊ mūdificatōe: si ea q i circuitu icisiōis sunt sine flōne fue
rint replebis vlcis puluere siccatiū seu stipticātiū farma
coz: et mordatiū. Qualia sunt ostraca adusta: ⁊ qle est cō
positū farmacū ex fermēto ⁊ eis q p chalchitez. Si vō qd
eius qd in circuitu flonāt id qd per oleū ⁊ chalchitē lique
facies qn infrabit ducens in olla mollificare manib^o opz
de vino fundendo vt nosti: vtile. n. ē in multis hoc tale far
macū. ⁊. De iū pserues cū ligatura debita: quā infra dice
m^o anuēte xpo: vt nec aq: nec oleū: nec pil^o eadat: nec aliqd
qd būectet fordidet ⁊ ⁊glutinātōz retardet. Et deide icar
nantia ⁊ ⁊glutinātia ministrabis ⁊ finaliter sigilātia. Qz
si ex errore sin^o acciderit seu bursa quas. S. colpinis appel
lauit meli^o est: vt dixit ad mūdificatōem puris ⁊ ichomis
sine qua icarnatio ⁊ ⁊glutinatio oportuna est ipossibilis
q habeatur cānale pforatū fm rectū ex cre vel coriū ppa
ratū. ea vero nō existēte hēatur instrū puris mūdifica
tiū hīs amplexū cānales hēaturqz farmacū p cartā com
bustaz ppositū ex eo parū mixtū multo rodino. i. oleo ros.
Et hunc cānales p ozificiū vlcis sine imittere: ⁊ deinde
iuoluto licinio claude ozificiū ⁊ tā diu i eo dimitte donec
mūdificatus pfecte sit sin^o ⁊ carnosat^o qd absente tumore
⁊ dolore ptis sinus a cōstricōe ac siccitate ipsi^o cognosces.
q si in ore pus benignū ⁊ paucū videris magis spes carno
sari: ⁊ ⁊glutinari hēbis culpaz ppter q supponis spongiāz
madefactā ⁊ acetosaz: gall. oleo sup ligans: vt infra dicit
⁊ suppones emplm ⁊ tentā ex eo iunctā ⁊ dimittes vsq in
secūda die vel tertiā. Qz si tunc ligatura soluta liquor qz
subtilis externat ex culpo ne a ⁊glutinātōe desperes mul
totiens. n. supposita farmaca patiēti particule vir^o expi
mit ex cuti ipsa violēter ⁊ carne sibi subiecta humiditates
subtilē: ⁊ maxime si coz^o humidū sit ⁊ diēta humida ⁊ su
perflua vsūm fuerit qua expressa ⁊ mēsurate sicce sientes
regiones cōglutinānt pmpre. q si scdm tertiū vel quartū
diē absoluens iuēnes liquorē idigestū per hoc scias nō cō
glutinātū esse culpuz: ⁊ pinde expedit vt supraonat par
ticule farmacū fortis exiccatiōis absqz mordacitate qua
le ē farmacū nfm flauū p metallica farmaca siue cera cō
fectū ⁊ oleo galle ⁊ acetū sanguinolentoz veteroz vlcerū
⁊ nerioz ē ⁊glutinatiū ⁊ cozporis instātis exiccatiūz: q
cunqz aut empla sint farmaca liquata rodino si in hmōi si
nus imittimus p cānale non trāseant. sed in his conuenit
vesticā accipientē porcinā apponere ante listū pforatū fm
rectum os eē acroza farmaca q licinosi iponunt noiatis
qlia sunt viridia colore ⁊ ppterea pauco rodino ⁊ mixta cō
mensuratio vero sup icarnato sinu ⁊glutinatoz aliqd far
macoz supponat vel si recēs seu sanguineuz curares vul
nus: mltā. n. sunt talia qlia p butiz litargiz ⁊ eruginē eris
⁊ alia metallica farmaca ex qb^o qnqz flauū farmacū reful
tat: cū amplius fuerit cocta: ⁊ qnqz violaceū cuz ad modi
cū fuerit cocta. Scire oz. n. q oia metallica farmaca leptō
mera ⁊ sicciora fiunt vsqz ad plurimū cocta: ⁊ pinde in col
pis pfundis magis opatiua cū ad pfundū oporteat pue
nire coz^o virtutē. que vero recētia: ⁊ sanguinolēta sunt vul
nera facile ⁊glutinam^o ⁊ si vnus ex his exiccent vt sunt q

supra deā sunt. de qb^o multa enūeratiū^o qb^o scripta sūt. si
mult mltā foramina ⁊ lōga hntia multā sordiciē. Ad
uertendū aut q si aliqd culpisin supiori fuerit regione. ⁊
sitr si vuln^o fuerit pfundū: os vero eius in cozporis mani
festo iferi^o facile per os effluat liquor si solā custodias cō
ueniētē figurā patiētis particule vt si fuerit culpisin cru
re: ozificiū vero eius iuxta genu tendēte deozsuz: ozificiūz
vero ei^o surfus: liquor manebit int^o ⁊ corrodēt ⁊ rinas par
tes neqz effluet: vt nec carnoset ⁊ ⁊glutinet: vt expedit: ni
si subincidas iserius ad suffusōnē icozis ipsi^o. Et si illud in
vulnere pfundo nequeat fieri iuuet cōueniētē figura ⁊ ex
pressionē versus ozificiū tēdēte. in farmacys trahētib^o de
pfūdo cū exiccatoē forti donec ichozes pfecte fuerit exic
cati: qd ex pdictis signis cognosces certe: ⁊ ex tunc abluat
cū iniectōne melicrati qd in hoc meli^o ē ad maiorē mūdi
ficatōnē. deide icarnātia miltrenē: deide vero abluēs cū
vio mediocriter stiptico ⁊ etate medio tepido ⁊ cōglutinā
tia suppones. Et spōgiā mollē qz magis possibile ē mō pre
dicto madefactā ⁊ expso circūpones: ⁊ supligabis bindā.
Sit aut ei^o supligatio vt a fundo culpiscipiāt. termiet at
versus os: ⁊ circūpones vero orthomozis bendaz: stringant
qd indolozose fundū culpis: paulatīe vero exsoluat vsqz
ad ozificiū: vt illic laxā supligatōez hēat ⁊ ea benda q sup
ponit extrozsiuz sup ozificiū cū empla cū forficibus exite
icifa vt effluere possit ichozes ab ozificio. culpi quoqz ali
quo scdm id suppositoqz empla vt ad supsolutionē quā in
tertia die facies auferēs ab eo id qd velut epithima circū
iacet. adhuc aut si dñiū coz^o q ad sanie deuenerūt apatū
icisio fiet tarde vel ppter iperitiā medici vel timorē infir
mi necesse ē in tēpore corrodī cutē a sanie ⁊ subtilē fieri ⁊
disrūpi vndiqz ad modū dilaniati pāni vt fiat vlcis a me
dicis noiātū rancosuz ⁊ dilaniatū seu dilaceratū. Est ergo
cutis hui^o difficile ⁊glutinabilis ⁊ maxie si qz siccū super
ponat cōsistētia farmacū. ab his. n. adhuc magis rancosior
fiet ⁊ sicca cutis sitr: ⁊ acutis gūmis exiccātib^o sitr. quare
ad cōglutinātionē ei^o vt i oz aliqdū humido cōsistētia far
maco: virtute vero sicco ⁊ effectu qle ē farmacū pposituz
p litargiz: ⁊ piguedinē porcinā veterē ⁊ calchicē hntibus
vel oleū veterinū. meli^o est opabit scōz has dispōnes qn
nō valde duz nec certissime molle pficit. cōglutinatiūz
.n. oīuz ē vlceꝝ ⁊ sanguiolētoꝝ imissuz p oleū vet^o: de iū p
vinū vet^o. de iū ppositis in circuitu hmōi dispōnū: itristāter
.n. eas solidauit multoties. pfert in lacertosa cute: Nibi
lominus mel vsqz ad cōsistētiā coctū emplatū vt neqz sit
ita duz vt ledat cutē ⁊ instabile sit: neqz ita hūidū vt circū
fluat a calo cozpe ⁊ siccā reliqz bendā: ⁊ sic nihil pfat: qn
aut mēsuratio coctonis vix perceptibilis ē i eo meli^o ē em
plare puluerē mirre vel aloē vl olibani: vel oia silt: ⁊ maxi
me qn i benda vinctū hūidū appeat. Sit aut subtilr plue
ricata ⁊ bis vel ter cribellata ⁊ si supermiscēat decoctioni
mell^o pdcā opabunt meli^o si magn^o ⁊ pfund^o fuerit culp^o
Ad hoc at sbrillissima ē ⁊ expressima cētaurea. ē. n. mirabi
le farmacū i vtilitate ei^o. de iū sificū. i. plātago aptissimuz.
de iū ireos ⁊ absinthij radiz ⁊ postea ozoboz faria. Sit at
subtilr cribellata ⁊ linita. mixta aut mellis decoctio scdm
illd tps qnqz ab igne auferēdū. de iū sup tere baculo:
vel miscula vt miscēant ipa bñ melli. Meli^o aut ē panfe
rētes ollaz ab igne emplari oia huius. deide diligēter mo
uere. donec mel vtiqz fiat tepidum vt superponi possit ei
que curatur particule. Lum aut exitura intrinseca fuerit lz
de ea in pma sectiōe particulariter dictū sit. ⁊ ad cirugicū
nō pertineat: sed ad pbificū magis: tñ regat eā cirugicus in
absentia pbifici velut manualr opato in eo cū mīstratiōe
euacuatiōis minus ne subtractiōe humiditatis impediās
maturatiōem. sed si quidē sanguis qui iuētis est malus: ⁊
corruptus existat qd vt plimū est ppter cōpassiōem qz pp
ec 2

De apostematibus

alicuius euōnes cū flōmia cognosces mūdificabis eū. put
supius dictū est. Si vero bonū videbis nō euacuabis nisi
mult' fuerit: minutio. n. ipedit saniationē subtrahēdo hu-
miditatē & minuendo calorē ministrabis maturatiōe ex q̄si-
te que sunt medicine subtiliatiue ex simplicib' & ppositis.
Ex simplicibus vt mirra: cinamomū amomū: & reliq̄ spēs
cū psecutione vini subtilis: declinatīs ad albedinē paula-
tim bibiti. Et ex ppositis est tyriaca & metridatū: & omo-
zia. Et scā maturatiōe si p se non rūpat ministrant rumpē-
tia eis appropata: deide mūdificantiā & vltimo aglutinan-
tia que ex p̄dictis in p̄ma sectiōe sunt nota. Et oz vt regas
patiētes h̄mōi exituras extrinsecas: & cuz maturat: tendat
ad calitates & humiditatē temperatā. Cū vero erumpitur
est dubellati: oz vt regas virtutē ne cadat subito: & sinco-
piter: & moriat: & pprie v̄st multa & subita segtur euō: & il-
lud cū cibis bonis: & potib' iuriū carniū: & vini subtilis &
odoriferi: deide cū his in q̄bus est absterisio & mūdificatio
vt chist ozdeia: aq̄ ei' & cicerū aq̄: mellis: & cappares: carice:
passule & filis: deide cū h̄ntib' virtutē aglutinatiū: vt sūt
extrema aialiiū neruosa & viscosa que sua q̄litate generant
sanguinē viscosuz aglutinatiōi cōueniētem.

¶ Cap. xi. de appropriatis apatum secundum diuersitatē
membrorum in quibus fiunt.

Apidatio vero apostematis nō talis a p̄ncipio exi-
stentis. vt melancholicus est & cōuersio eius in sc̄li-
rosim & duritiē accidit dupl'r. aut ex natura mate-
rie ipsi' vt qz fuerit herberogenea subtilis grossa & visco-
sa: cuius subtile resoluit p se: vel actione nāe q̄ resolui iten-
dens subtile euaporari fecit: grossuz vero dimisit negens
illud resolvere ppter iēpitudinē suā q̄ iduratū remansit
sequestratō ab eo subtili & humido leniēte & mollificante.
Alio modo accidit ex errore medici in curōne: vt qz volēs
ipm resolvere resolutiua disproportionata ministrauerit
& supflua ab humiditate puata. vel qz a p̄ncipio apocruiti-
ca fortiora q̄ oportuerit apponi ministrauerit. cūqz vide-
bis apā aptū hui' terminatiōis p̄ signa que supius habuisti
& p duritiē a tactu iuentū post duritiē vel maiorē & p signa
apitudinis m̄e eius ad illā obuiabis cū regie humectan-
te: & m̄stratiōe humectantiū it' & extra absqz resōlone & cū
euōne humoz grossoz & viscosoz. & q̄ scliratū induratus
fuerit curabis & reges. Cura ppria scliraticoz & melancol-
licoz: q̄ infra ponet. cōuersio vero & pmutatio apatis i pu-
tredinez fetentē & corruptionē est trāsmutatio totalis ma-
terie ei' putrefactis & calore nō nāli exticto eius nāli. hec ē
nā putredinis dixit. S. & in hoc differt a saniationē ipsius: qz
in materia & efficiēte. ibi. n. materia iter bonū & malū se ha-
beat & calor efficiēs ex calore nāli: & pter nāz erat mixt'.
hic vero & m̄a & cā efficiēs pter nām totaliter est effect'.
Luz ergo corrūpitur apā fortasse putrefaciet & corrumpet
membzū & fortificabit ipm. Qualiter aut hoc fiat & q̄liter
hoc curandū sit & regēdus. sit patiēs supra dcm̄ e in caplo
generalī: & infra in estriomēno & cancrena dicem'. Apertio
aut subita piculosa est & suffocatiua: si iterior sit & in mem-
bris nobilib' & aialib' vel sp̄ialibus magis vel eis vicinis
vt q̄ in cerebro est & panniculis eius gutture: vel pulmone
vel pleura q̄ vicina cordi. Et si qdē apā vel exitura nō sit
matura: illud cōtingit a multitudine m̄e & acumie ei' dis-
rumpēte vel vlcerate particulā cōtinēte & ex teneritate &
subtilitate ipsius vel aliqua cā exteri' adiunāte vt est p̄cus-
sio & casus. Si vero sit matura & suppurata iaz & apiat si
subito fiat: cā erit multitudo saniei & acuitas ipsi' cū tenui-
tate mēbri vel vtraqz. Quare si qdē in predictis locis fiat
mortē subitā portendit plurimuz q̄ ppter cursuz cū multi-
tudine & malitia ad cordis & cerebri vētriculos: & pprie cū
eruptio facta sit in parte ipsi' posteriori: tunc enī cū nō ha-
beat: ynde expiret eius sp̄us suffocabif. Si vero in mem-

bris nutritiuis fuerit talē mortē subitam nō portēdet nisi
cū in epate fuerit: vel cū m̄a deferaf ad illa cuz apā vel ad
exituras aprā cū hoc videris ex signis magnitudinis apā-
tis vel exiture & multitudinis m̄e eius & ipsi' malicie ob-
uiabis vt tua interest dñte hyp. in p̄nosticis nōne illius est
vt futuz piculū vel oio phibeat: vl vt saltē p̄petri amini-
culo tollerabilius fiat: & illud qdē facies regendo patientē
cū euōnibus totius si expediat & pris cū sanguisugis & ca-
rasationib' dimissis donec sanguis sufficiēter exeat & etiā
deriuationib' attractionib' materie ad exteriora & ignobi-
lia cū ventosis & alyz p̄narratis supra & obtundentib' acui-
tate m̄e siue humor sit siue sanies: ac cū resolutiōe mate-
rie apatis seu exiture & cum dicta tenui & siti & fame & alyz
m̄a minozatiōib'. Et si expediat cū eruptiōe festina ex his
q̄ eruptiones h̄nt facere in iteriorib' que dicent cū p̄fora-
tiōe mēbroz p̄ncipaliū & virtutū in eis ex odoriferis & sti-
pticis ex his q̄ in p̄ma sectiōe sunt dicta in cura cordis & ce-
rebri. Permutatio apatis ē vt qz m̄a ei' de mēbro in quo
eritit aggregata transferat ad mēbzū nobilius ad ignobi-
lius intrinsecū vel extrinsecū supremū vl ifimū vt est dcm̄
& illud dupliciter esse p̄t nāliter & vi sinthomatis nāliter
q̄des. vt qz potētia nāe nō absoluta m̄a stilitata sit & pozis
mēbroz seu iter medys venis ad aliud expellat ignobili'
extrinsecū & ifimuz vt cū trāsit de apostemate pulmonis i
apā cruris vel pedis & de nobilib' ad emunctoria eorum dē
in ifimū: qd nō est possibile: ēt si iter mēbra nulla manife-
sta appareat via. Ingt. n. S. nāe forti nihil ē impossibile in
expellēdis nocētib'. trabit. n. sanie p̄ medius ossis. Et regi-
mē tūc est tale vt sinas nāe nihil agendo vt in affo. docuit
hyp. Si vero vi sinthomatis fiat est: vt qz m̄a sua multitu-
dine & subtilitate sube ac acuitate q̄litate siue grauādo: &
venas reingrediat & trāseat ad aliud & maxie si sit ei subie-
cū situ & virtute: sicut cū trāsit pleuresis & squinātia in pe-
riploniaz. Cū ergo apā ad talē pmutatiōē videris apruz
sit p̄ puatiōē signoz terminādi p̄ aliū modū & aptōez do-
loris & caloris in alio mēbro & maxie sibi vicino & ligato vt
matrici vbera alliganf p̄ venas & stomac' cerebro p̄ paria
neruoz cū pmanētia ei' in sua dispōne p̄ma. & si talē pmu-
tatiōē diceturaberis bonā vt dcm̄ est sine eā & iuuā sicut i
flome dcm̄ ē. Si vero malā ipedies euādo trahēdo & de-
riuādo exiccādo p̄p̄gēdo & subtrahendo regimē: vt supius
ap̄tiōe eius vt dcm̄ est. Ex resolutiōib' apata qdā sunt sim-
plices qdā p̄posite q̄s supra narrauim' in sectiōe p̄ma & p̄-
prie in egritudinib' iūcturaz. & ex appropatis in hoc loco
ē oē calm̄ tempātū & reiteratū sup mēbro cū fricatiōe mē-
bri tēperata & vaporatōe faciēte illud in q̄ ē humiditas ca-
lida: vt est aq̄ cala simplex vel decoctōis floz camomille
melliloti: anisi: & filii embrocata: vel cataplata cū sp̄gia
& reiterata multotiēs cū suppositiōe aliay medicinaz: sim-
plicius ex q̄bus sunt carice: passule: mel: oleū antiquū: ter-
bentina: thbus: & mastix: zvinū: & fortioris: sicut sinapis: ster-
cus aniu: caly cardument: piretrū: glut: alboti: & mastix: &
oleū antiquū. opz aut vt a lenientibus nō expoliētur: & ex
p̄positis ē medicamen de marchefita: cui' bec ē descriptio
B. lapidis: marchefite. 3. vy. armoniaci tātū dē farie faba-
rū. 3. vi. misceant cū resina humida & liniat supra saniatas
exiturā donec cadat p se. & oz vt administret statū: qm̄ exic-
cat multotiēs. ¶ Aliud. B. armoniaci p̄tē. i. bedeguar. q̄r-
tas p̄tē ptis: vni' aminstrent. oz aut vt nō spoliēt a leniē-
tibus & mūdificātib' notis q̄ infra dicent ne sua forti re-
solutiōe ad sclirosiz pducat exitura & alyz q̄ in nfo antido-
tario seriose notauim'. Et ex maturatib' sūt medicie in q̄-
bus callitas filis existit calitati corporis humani & ēt mē-
bri in quo fieri hz & est vt sit calm̄ & humidū cū latitudine q̄
est a p̄ncipio p̄mi gradus vsqz ad mediū secūdi in finē ei'

quā doq; cū substantia viscosa. & de illis sunt simplices & cō
posite & ex simplicib; sunt q̄ sunt calē tales in p̄mo gradu
vt est embroca cū aq̄ tepida & farina tritici vel ordei & oleū
dulce: & triticū masticatū pp̄ illud qd̄ trinet de calore nāli
corporis est meli;. Et panis cera croc; malua: & bismalua:
radix laudani butir; yfopus būida adēps porci: radix lily
al. domestici: se. lini: fenugreci: carice: pingues: melli: ori: &
yue passē. Et ex fortiorib; ē yfop; glutē alboti: frumentū:
radix cucumeris asinini: & ex cōpositis sunt q̄ p̄ponunt̄ ex
eis scdm̄ necessitatē. ¶ Medicamē p̄positū ueniēs ma
turatiōi. & ē Albo. B. vna; passulaz: storacis: galbani: mir
ti laudani: resine: masticis: butiri: yfopi humide: radicis cu
cumeris asinini. añ. ptes eql̄es: Emplm̄. S. ad idē de cher
ua: & emplm̄ de rhūmo: & emplm̄ basilum. Et de bonis ad
bec est emplz de marchesta cū armoniaco cū desup ponū
tur donec p̄ se cadat: & alia q̄ in n̄ro antidotario dixim;. Ex
farmacys vero eruptionē faciētib; in exituris & collectio
nib; apparentib; p̄ter dicta supra in sectiōe p̄ma in apati
bus mamillaz sunt q̄ illud agūt attrahēdo fortiter rube
faciēdo & adurēdo. & ex eis sunt q̄ illud agūt intrisecis q̄ su
pra in cura pleuresis dixim; sectiōe p̄ma. & ex eis sunt q̄ illud
faciunt in extrisecis. de gbus nunc fmo ē ex gbus qd̄ sūt
simplicia: qd̄ p̄posita: ex simplicib; sunt fermētū spēs gū
moz & p̄prie galbanū: & eufoz. & arseni. nasturtium: yrtica:
iglla: flammula: caly sinapis: nux rancida: cantarides: cozdu
meni: sal gēma baurach: p̄iretrū: & stercora auiū calarū: vt
columbi anatis: & anseris accipitris falcōis: taphia: & silia: &
maciane ru. trice cū corticib; suis vel herba alcāna coctē & fiat
empl̄ate. Et p̄posite sunt q̄ ex his p̄ponunt̄ & p̄ficiunt̄ q̄ fiat
eis coz vel gūmis dissolutis in eis vel cū melle: vel cū ster
coze auiū p̄dictaz vel capitello. i. lesuio forti & color bal
neantiū. Et talia sunt ex rūpentib; & ex exiccātib; sanie cū
eruptionēz voluerim; euitare. Et ex p̄positis erūpentib; est
emplz qd̄ fit. B. radice narcisci buliat cū aq̄ & oleo de lilio
& melle. de iñ empl̄etur. Rūpit̄ eni oē prauū. ¶ Aliud for
tius. sumant̄ cantarides terant̄ & ponant̄ sup oleū vetus &
decoquant̄ sup p̄unas donec totū agelet: deide terantur
cū melle anacardi & stercore colūbino & empl̄etur. ¶ Em
plm̄ exptū per Albo. B. medule grano; coti: nucis rācide:
fermētū: caules: & cepe decocti sinap. & fimi colūbini & fiat
emplm̄. ¶ Emplz exiccās & resoluēs sanie sine eruptione
B. baurach: salis ar. sinap. stercoris auiū: arsenici: caly cor
dumeni: miscēant̄ rhus: & glutē alboti: & mastix & aggregē
tur & trita cū aceto & oleo antiquo. ¶ Linimētū ad idē. B.
marchasite: armoniaci. añ. 3. y. farine fabaz. 3. vi. miscēā
tur cū resina būida & liniant̄ sup cutē & saniez donec cadat
& se: os aut̄ vt statū mistret̄: qm̄ cito exiccāt. ¶ Linimētū
quo apunt̄ apata matura. B. liquoris anacardi: picis liq̄
de. añ. pres eql̄es sumant̄ in coleari ferrea om̄ixte terant̄
tur donec fiat vñū: de eo pone sup quē locū volueris apire
& dimitte p̄ mediū diē. q̄ si cū p̄dcis nō aperiat̄ nec sanies
ericeet̄ os vt apiat̄ & icidat̄ ferro & modus est quē in mem
bris singulis Antil; magn; curigie; & expt; insinuant̄ di
cens. si exitura fuit in cape sectio ei; sit sectio eql̄is: & sit cū
radice natiuitatis pilloz. nec sit transuersa in eo vt coope
riant̄ pilli & nō appareāt cū sania bñ & cū ē loc; occult;: tūc
eius aprio sit lata. & si accidit in naso tūc p̄forabim; eū eql̄
lē scōz q̄titate lōgitudinis nass. & si fuerit p̄pe p̄forabim;
p̄foratione sili capiti lune noue & p̄ficiem; & rotuositate in
feri; si aut̄ accidat in mādibulis fecabim; eā sectiōe equa
li: qm̄ p̄positio hui; loci est eql̄is sicut illud ex cozporib; se
num: post anrea vero p̄forabim; eā sectione eql̄i: qm̄ cō
positio hui; loci ē eql̄is. brachia vero & cubitos & manus &
iguina oia p̄forabim; in lōgitudinē. Et si fuerit p̄pe corā
p̄forabim; eā p̄foratione rotūda. Et p̄foratio qd̄ rotūda
ē q̄ app̄chēdit cū app̄bēdit̄ sua de lōgitudie cozporis ali

quid de latitudine ei; qm̄ cū locus ille nō p̄forat̄ rotunde
possibile ē vt aggregent̄ in ea m̄ae: & fiant̄ fistule. & silr etiā
p̄forat̄ qd̄ ē p̄pe anū p̄pter locū humiditatis que aggrega
tur in eo. & in latere coste p̄forant̄ apiendo. in testiculis yō
& virga eql̄iter. Et sim; p̄mpti semp vt p̄futu sit oīs figurā
rā loci: q̄to plus poterim; supra ipm;. Coste vero & adiuto
riū secant̄ in lōgitudie & obserua: vt nō ledant̄ neruos. Et
dixit scias q̄ p̄foratio diuersificat̄ fm̄ loca: & qm̄ est apud
oculū tūc p̄foratio fit lata silis situi oculi. Zures vero non
p̄forant̄ eql̄iter & in brachys crurib; costis & virga totum
eql̄iter fit in longitudine. & silr in lacertis vētris & dorso:
& in inguinib; & sub assellis penes p̄forationē eā accipien
tē ex latitudine etiā ne fiat in ea sin; q̄ fiat fistula. Et testi
culis & virga eql̄iter in longitudine & latere & costis accipe
in latitudine: ne etiā sit trāsuerfus: qm̄ situs costaris ē silr.
& silr caro q̄ est sup eas. Ingt qm̄ p̄pter situs carnis & vilos
lacertoz: qm̄ nō sum; p̄mpti nisi ad hoc vt p̄foramus nisi
cū imutatione vt nō pueniat̄ icisio. & sit locus incarnatiōis
bon; & nō grossus. Et sit in oī dispōne igeniū tuū ne icidas
arteriā neq; venā magnā exiture aut neruum aut vilos la
certi. Et p̄foratio sit secūdū magnitudinē exiture. s. si fue
rit parua & currit qd̄ in ea ē ex loco vno seca cā i loco vno.
& si fuerit magna tunc perfora. deide itromitte digitū tuū
indicē sinistrū in ea: & p̄fora itez eā: vbi puenierit caput ei;
deide itromitte etiā in foramine secūdo. & secūdū hoc do
nec venias sup eā. & si exiture fuerit locus sufficiens ex quo
sit possibile exire qd̄ est in ea p̄forabim; ipsaz in loco illo: &
fuerit rotūda: aut fuerit ei sin; ne egrediat̄ qd̄ in ea ē ex
p̄foratione vna p̄forabim; etiā eā in inferiori pte sui in duo
bus locis aut trib; fm̄ q̄titate quas sis q; oē qd̄ aggregat̄
ex ea currit in hora. Ingt vbi sit exitura cōiuncturalis aut
membzum nobile: aut membruz propinquus ossi aut pan
niculo festinabim; in perforatione eius anteq; cōfirme
tur eius maturatio ne pus corrupat̄ aliqd̄ de mēbro illo: &
multor; es cutis p̄forat̄ p̄foratiōe aliq̄ aut accidit de ea ali
quid aut postponat̄ sup eam eruptionē faciēs vt sit ei p̄
fundatio incarnantia & cōglutinātia & sigilātia infra que
rantur p̄tacula tertia. capitulo p̄mo.

¶ Capitulū. xy. de cancrena & estiomeno.

Ancrena & estiomenu est cū apa sit p̄ducens mē
bz in quo est ad corruptionē & mortificationēz
tunc. n. corrupit̄ membz: cū ad mortificationēz
p̄ducitur tunc qz corruptū erit cū fuerit mortificatus. coz
ruptio. n. est mutatio de ente in nō ens. & viuere viuētibus
est esse: vt aristoteles dixit: tūc dicet̄ corūpi vel corruptū
esse cū i mortificatiōis sit via vel iā mortificatū existat. cū
qz in via corruptōis existat: qz color ei; in limidū vel viridē
icipiat̄ manifeste mutari minorat̄ ei; sensus si sensibile sit
& in p̄ncipio sit talis corruptio & mutatio a flōne p̄pe dice
tur cancrena. Cū vero p̄cedit & destruat̄ ei; caro & q̄ ipz se
quunt̄ & putrescat & corodat̄ vsq; ad os: d̄f ascachilos. cū
vero putrefactio p̄cesserit & puenierit ad corruptionē p̄fe
ctā vt iā sit mortificatū mēbz & color sit mutat; ad nigre
dinez & sensus ei; totaliter sit destruct; dicet̄ estiomenus.
Et cā corruptōis & mortificatiōis ipius mēbri ē destructio
p̄p̄onis vel calitatis nālis & spūs ei; & supacquisitio calita
tis p̄ter nāz. Cui; cā ē duplex: intriseca & extriseca. intriseca
rōne apatis: d̄ q̄ ē fmo ad p̄ns: ē duplex. s. ex pte ipi; apatis
& ex pte erroris om̄iss; p̄ medicū i ei; cura. Ex pte qd̄ apa
tis tripl;: vel qz sit magnū: & mlte & grosse m̄ae de gñe flo
nis: qz suffocat̄ calozē nālē & spm̄ in mēbro oppilādo vias
trāsūt̄ ei; de p̄ncipalib; ad ipz p̄bibeat̄ illū venire ad euz:
vel qz sit male m̄ae putride putrescentis vel vlcerātis de
gñe herpetis vel venenose de gñe antracis vel ignis p̄fici.
vt qz sit mlto & magis silr de gñe flōnis erispillati & formi
ce vlceratiue cācri & lepie. Ex pte vero erroris medicū i cu

De apostematibus

va: ad extrinsecas eas ptineat multipl' vel qz in pncipio fortiora apocrustica mstrauit & fridiora qz oportuit: & diu tius. qf calitate nales & spm extingit in illo vt supra in gna li capitulo dcm. vel qz effuderit oleuz in vlcereb' pfundis: qf fordidat caro & putrefit: vel qz putrefactiua & sanatiua fortia diuti' mstrauerit: necno & sanie in mebro diuti' per miserit qz oportuerit vl' qz corrosiua iposuerit i ips' ia vlcera tu causa corrosiois carnis male addite: & diu permiserit vel plusqz oz aut absqz ca: vt qz vulerit dolozes in mebro augere ca extirpationis pecuie: qd qn medici irronabiliter agut & vltra statutū eis pciu pls exigut: vl' qz ligaturā magis strictā qz oportuerit fecerit ppe cū steletis. qf oppilat: vns phibet calor & spūs trāfire ad mebz. ¶ Cā exterior n fritis aeris ples. icisio vl' pccussio casus mortuus veneno soz aialius vinū sumptū calim vel sua ppetate corrupens cū auxiliā ppa nō fuerint mstrata: & hec oia sunt manifestā. Cura cācrene & estioniē iā dcm ē in pcedēti caplo q liter phibeat apa & corruptio mebz ne fiat nūc dicere volum' qtr acciderit cū sit curāda. ¶ Sciēdū āt qz cācrene in pncipio est cura possibilis. cū vō pcesserit: vt pueniat ad aschachilos nō certa ē spes salutis. decliat. n. pls ad corruptionē vel mortē: qz ad vitā. Hal. vero exēplificauit in corruptione sanguis loqns in vīo qd corrupit. d. cū ergo sanguini corruptio ptingit. Idē fit qd in vīo solet fieri qz cū vinū in acetū solet mutari & in pfectū acetū puenit: nō pōt in vinū apli' redigi. qz si pap' mutet' & nō ad acedies ducat plimū ad nāz vini vertet'. Idē in corruptōe sanguis & mebz ē intelligere. ¶ Cura vō oēs ei' pprehēdēs dispōnes est v. res. pma ē putrefactōez phibēs. scda ē putrefactū abscedēs. tertia ē phibēs ne putrefactio spargat' vltē. qzta ē corrigēs accēna. gnta est regimē. ¶ Prima plet hoc mō: qz cū videbis colorē mebz apati & ppuē in apate flonico magno alterari & pmutari ad liuidū: qz i via putrefactiois & corrosiois existat: tūc oz vt subuenias cū eo qd a ppetate: & pplone adiunāte phibeat ei' putrefactōez qzlis ē bol. ar. terra sigillata: cū acetū: linita sup ips'. Si vō illd nō sufficit nō iuenies excusatoez qn facias scalpelatoez pfundā diuersoz modoz in locis: vel ponas sanguisugas: & flones venas pimas ei paruas vt euomat' ois sanguis cū cautela malus q circūdat locū & ponat sup locū ips' scalpelatus qd phibeat putrefactōez ex bis q deā sunt suplinita vel d'rys in pplone ea in qb' ē pfundatio fortior sicut faria oz dei cū syrupo acetoso pmixta aut cū farina fabaz & ppe pmixta cū sale. Et de bis q supliniūt ē ase. semē vrtice & succis folioz acori: vt de vnoquoqz sit ps vna: flous eris. p. s. terant cū aq' donec fiat s'z spissitudinē mellis: de quo linita tur man' i circuitu ei' attēdēs mēte ad corp' laborātis i talib' auxilijs mstrādis vt fortī & duro vt rustico fortia ministres: debili vō & molli vt puero & mlieri & viro coloris al. & mollis carnis: mollia mstrabis. Et de medicis phibētib' corrosione ē vt sumat' flous eris mellis & alumis. añ. ptes eqles & liniat' cuz eis. phibet. n. eas & facit cadere qd putrefactū ē: & suat id qd segtur ipm. Si āt p'raseat dispō dispōne apatis & dispōne corporis ei' vel coloris & incipiat deuenire in mollitiē mebz & humectet' parūper tūc bec ē iceptio ei' in putrefactōe: qf oz: vt pulueriset' sup ipm aristol. ro. & gall. añ. eqlis partis: & ericcent' ēt dragāti & colcozar sunt bona & ppe cū aceto. & folys nuc. ips' calcātū ru. pl' teriatū solū & sil' cucumer affi. & suae ei' epithiat'. ¶ Secūda res plet'. qz si ps carnis icipit corrupi vt iā puenierit ad aschachilos icide eā: aut fac eā cadere cū trocisf. de arse nico: aut de calcāto q sūt fortiores illis. Cūqz feceris cade re cancrenē fac currere cū butiro vel alyz q ifra duce xpo vicem' ponēdo desup. deñ fac cadere escarā & non cesses donec puenias ad carnē suā: & cuz mebz totū: qsi putrefactū ē vt sit scm estioniē: oz qz icidat' ne corruptio trāseat

ad vicinū. Ingt. n. s. qd tāgit' a putrido putrefit. ¶ Cūqz icideris illud vel pte ei' oz vt exerceas re tertiā phibēdo ne spgat' adbut putrefactio & corruptio. ¶ Cōplet' enī cū cautericatione partis vel mebz remanētis cū igne: aut cū farmacyz causticis & adurentib': & ppe in mebris facile sciipiētib' putrefactōez pp suā calitatē: & qz supfluitates calide appropincent' eis vt resticlus & anus. efficit. n. cauteriatio inuamētū: qd abo. ondit cū iquit. Cauteriatio ē medicamē valde vtile ad resoluēdū mās corruptas in membrō reptas & ad phibēdū ne corruptio spargat' & ad pfoztādū mebz: cū' pplone volum' rectificare & ad restrigēdū sanguis fluxū. qb' hic oib' idigem'. Cū ergo cauteriatio sit escara facta in loco opz vt sic agas qz escara cadat cito. cōplebis aut illd ministrādo & desup ponēdo panē: cū idromelle: coctū aut cū farina ordeī vel cū eo miscere ferimētū & qz cūqz ad suppurationē sunt aptissima idonea sibi ad decisionē adustionū & panis ex apio trit' & basilicon tritus corrupit & sedat vstioēs ab humidis. Et ex simplicib' est ireos radix cū melle vel panici farina vel aristol. vel acor' in duris corpib'. in mollib' vō sufficit butir'z: vel orobourz farina cū melle. Cūqz ceciderint vstioēs & escare: carnosent' & glutinent' finalr' de qb' dicef' i seqnti p'icula si de' ānuat. Accitū vō correctio ē vt cū magnificari appoat apa in circuitu putrefacti tūc corrigat': & succurra' cum emplo ex sauibz: ordeī cū succo iusga. al. vep' nō appropietur supra pte putrefactā s'z i circuitu ei' vt ab illa repellat'. Regimē vō ē vt regat' cū frīs & siccis. & alyz phibētib' putrefactōez. qzlia sunt acetosa: & acetū & salita & amara cū eis fiat pille & sumant' quolibet die ex eis. iij. cū bis q mūdicant apopetate vt ē cinamomū xilaloēs & silia. ¶ Cap. xij. de moro & medicinis eius.

Op' ē apa molle ex cāne addita accēs i carne rara & p'ima in ea q in ano vulua & capite virge: & qz est effundēs humiditatē rubēā ad modū aquosi & qz est salnū & qz est malignū & dolorosū & cura salutē cū aspersioe pulueris coriciū granati acetosi. Et vō qd est malignū curatio ei' ē cū sedātib' dolorē ex corrosiuis farmacis: deide cū glutinosi. Et decoctio ficus & p'prie allū p'fert ei' & fel asini siluestris eradicat ipsum.

¶ Segtur sūma secūda p'icule secūde sectōis secūde & de medicinis apostematū colericoz & mixtoz & c.

Equitur summa secunda
da particule secūde q ē de medicis apati colicoz & mixtoz p'ines capla. iij.
¶ Cap. p'mum de erisipilla.
¶ Cap. ij. de formica.
¶ Cap. iij. de berpete.

¶ Cap. iij. de flegmone erisipilla: & alyz ex sanguine co mixtis & colera

¶ Capitulum primum de erisipilla.

Erisipilla ē apa colicū ex cola rancia nāl' se hñre extracta de corpe in epe & cisti fellis ad cutē: abiqz collecta pp grossitiē & mltitudinē ac dēpsitatē cutis. qf in tumorē eleuat' & supcalescit in flonis mōz: uenit .n. ei' & dñt ab ipso. uenit qdē i tumorē & calitate. vtrobiz .n. tumor: & calor ē. dñt aut ab ipso i qsto ipoz: nā i flone tumor maior ē: calor vō mior. i erisipilla vō tumor mior: & calor maior siue acutio. & dñt ēt in mā: qz in flone mā sanguis ē. in erisipilla vō cola. in loco ēt. nā i flone sanguis mā in subcutaneis p'tib' ē vt in carne & muscil. in erisipilla vō cola in cute ē colica: cala. n. & subtilis ē cū p'sistētia qf ipulsa mouet' de sui nā ad ptes circūferētiales corpis apte & p' trāsiēs carnes & raras p'iculas corpis deuenit ad vltimāz cutē quā cū nō possit p'rafire factā dēpsitāz: vl' qz grossitiē aliqz acq'siuit colligit' in ea & facit apa. Si. n. subtilis ēt. &

cutis rara: vt in corpe nãliter se hãte existit ptrãfire vtiqz
 ipas 7 spirando isensibilr efflueret de corpore vel sensi-
 biliter cù sudore: quẽadmodũ scõz vnãquãqz diẽ videm: 7
 ppe in balneatoz absterfis sudozibz color flauus appet qz
 lis coler e. Dñt quoqz i accitibz vt in colore cutis: 7 lesiõe
 ei 7 pulsu. in flõne. n. color cutis rubeus e 7 cutis de se ille-
 sa cù pulsu. in erisipilla vo flauus vel mixtus ex flauo 7 rãcto
 sine pulsu vel cù miori. 7 qdẽ cù ipa colera dimisit mēbz
 qdẽ sup eã cutẽ excoziat 7 tpe ad pfundũ vadit vt vlceret
 totam cutẽ vsqz ad suppositã carnẽ: vt hec tota dispõ erisi-
 pille variet duplicẽ hñs dñam seu spẽm qz vel sine vlcere
 vel cù vlcere fiẽs. pma. S. herpete noiauit. scõz herbestio
 menũ vt inuit ad glaucõnẽ. lz vidcanẽ ex dicto capitulo qz
 cù vlcere fit 7 aschachilos. itẽ pulsus e sintõda magna flõ-
 nis: 7. n. i pfundũ fit vbi arteria fit. erisipilla vo in cute vbi
 arteria nõ e: lz ipas ozificiũ ramusculoz ei attigat. Erisi-
 pilla quoqz iudicia hz ex loco i quo icipit. Si. n. icipiat a le-
 pore nãsi 7 e plurimũ: augmẽtat 7 expãdit in facie tota ca-
 pite 7 e minũ malũ: 7 qñz icipit a stricatura ossis 7 sub cute 7
 est maiũ malũ. Ex qb cãe 7 signa erisipille sunt manifesta.
Cura ei e. iij. res. abscisio a necedẽtis cãe. euõ cãe ifluxe
7 icunecatẽ i poris cutis. correctio accitũ. 7 rãgis ordiatio i
illudine flõnis. Quẽadmodũ. n. flõni erisipilla cõuenit 7
õr: eod mõ in cura puenit ei 7 õr. Cõuenit qdẽ in euõ-
ne 7 ifratõẽ: eo qz vtrobiz tumor i cã e. Cõr vo in qñtita
te euõnis 7 ifratõis sic in qñto dñebãt tũoris 7 calozis: i flõ-
ne. n. qz tũor supãt calozẽ. itẽõ quoqz euãndi pualetit ifri-
õdã itentõ. in erisipilla vero infrigidandi intentio pua-
lebit seu superabit euãndi itẽtiõz. 7 qz mã ifluẽs 7 aũs in
erisipilla erat cola pura: in flõne sanguis purus vel parz mi-
xus: erit toti euõ in erisipilla coler: quẽadmodũ in flõne to-
ri euõ sanguis. Cõplebit at colagogo aliquo sic i flõne
euõ sanguis cõ flõmia. Et si qd pauca sit passio sufficiẽt clu-
tere cù acri. nõ. n. uenit i tali flõmia. Cũ. n. sanguis sit frẽ-
nũ colere vbi nõ supabũdat: si eũetur cola fiet effrenis. vñ
S. ifelices ex cola nõ sunt flõmãdi qz si colera supabũdet
pmittẽda e flõmia lz nõ minozarina. Cõ euõ vo apãtis seu
ptis erisipillate duplr plet. pmo p apocruistica 7 repellẽ-
tia ad ptiulas alias. scõo p diafozeticã. 7 qz nõ qñtitate cõ-
tristat ptiulã: 7 a magnitudie deficere fac ab eo qd fm na-
turã vt flõn: lz qlitate 7 iflatõẽ magis ifrantibus repcussõ-
nis apocruisticis fortioribz idigebit qz flõn. Et qdẽ talibus
nõ piculozibz e vti cù repellãt de inobilibz exterioribz ad i-
terioza nobilia nisi toti euõ pcessisset: quẽadmodũ in flõ-
ne: nec quoqz sine ea repulsio mãe bono mõ fieri possz p il-
la ad circũadiacẽtes ptiulas: 7 toti corpõ nec diffozesis e.
Inq. n. S. plẽnũ exis corpõ nõ recipit qd ipellit 7 si aggressi-
fi fuerim trahem p calozẽ amplũ in pte qz diafozeticã fa-
ciam ad hec viraqz ppleda 7 euãtãdũ piculũ repulsõis
ad pncipalia 7 ad ppleda opãtõz repcussõnũ 7 diafozeti-
coz quoqz approximãdoz ptiule ad euõnẽ cãe coniũcte
apãtis icunecatẽ in ea. pmittẽdũ e i erisipilla colagogũ ad
euõnẽ toti sic 7 flõmia i flõne: deĩ ad euõnẽ ptis accede-
rẽ 7 colere in cute collecte. Et pmo cù repcussõis amplio-
ribz 7 fortioribz q in flõne dixim. Qualia sunt lactuce se-
perruine: portulace: leticule aq: mucilagies psily: iusgam
7 virga pastozis emplata 7 silia 7 cù subã accepta vel cù sic-
cis ea p suppositã 7 aq ffa ifusa quã hyp. i affo. cõmẽdãuit
in non vulnerata: 7 tãdiũ: donec trãsmutatio fiat calozis:
certissime. n. iuenies erisipillas curatas cù talibz. repellũt
n. qd ifluit 7 erisipille cã fit 7 sil iflatõz extriguunt 7 se-
dãt calozẽ ptiule q trahẽdo in fluxionẽ colere adiuuat vt
erisipille pster augmẽtũ 7 sic erisipillaz phibeãt. Et quoqz
qd in ptiula ptiẽt: eẽ cù appropinquãtes expellãt ptiu-
las pp ipi subtilitate curatã: iã facte erisipille auxilia exi-
stũt. Cõõo si aliqd in pte ad huc remãserit sua grossitiẽ

repelli nõ valẽs expedit qñ feruor iã ei abierit ad diafoze-
 tica deuenire auxilia: qñ sunt tpaata in caliditate: 7 humi-
 ditate 7 medicaie 7 cataplasmate eis vel cala ordeacea fa-
 rina 7 croco: vel cõdro vel alio. ad huc. n. scõm vtrũqz mõz
 pferũt sic pdeã. nã in eo qz sedant calozẽ 7 eẽ caliditate re-
 mittũt augmẽtationẽ erisipille fieri phibẽt. inqz tuz vo qd
 iã ifluxũ resoluũt sanant qz iã erisipille fcũ est: 7 sic puifio
 ff sil 7 cura. nec expedit ad sanatõz ei pcedere. in erisipil-
 la. n. sanies mala e vt hy. dixit i affo. **Cõrectio vo acci-**
tũ. f. doloris 7 iflamatõis ex pdeis est nota. vlceratões vo
ipõ: cozriges pscarificans eplãstrãdo ordeaceã farinã. deĩ
de ipz 7 excoziatõz cù vnguẽto al. de cerusa: qd in nro an-
tidotario dcũ e: 7 e vnguẽtũ seriscinũ. Cõ Regis ordiatio
e vt puertat regimẽ in oibz rebz nõ nãlibz ad fãm 7 humi-
dũ q supra in cura sebzũ nota e. Cõ Medicina Abo. ad ex-
coziationẽ erisipille. scõzia plũbi in vino pontico buliat cù
sicle solys: 7 cù eo euapozet: deĩ curet cù eo in quo e reso-
lutio fortis cù ifratõẽ qle e. B. lane veteris aduste nõ lote
z. xv. scõzie ferri: plũbi. ana. z. ix. sepi caprini veteris abluti
cũ aq. z. xv. olei mirti. z. v. 7 vtaf. Cõ Aliud lenitiũ leui il-
lo. B. scõzie plũbi. z. x. succi sicle. z. y. olei 7 cere qd sufficit.
Cõ Lap. y. de formica.
Formica e apa cutis colericũ ex colera adusta par-
f uũ icipies sic pustula vna vel plures cù punctiõe
ad modũ punctiõis formice: qz dcũ e formica. de
inde fit apa parui 7 ambulat paulatĩ: 7 qñqz corrodit 7 vl-
cerat pp grossitiẽ colere: 7 fit vlcus putridũ: 7 qñqz resoluĩ
tur cù e subtile: 7 e vesicãz tm seperãz 7 excoziãz 7 qdã ei
e miliaris: eo qz hz pustulas plures 7 puas siles mily: 7 est
spes formice. Cõ Signa qdẽ sunt formice qd e. qz icipit sic
pustula 7 ei essentia e rotunda 7 dispõ vt audiũsti 7 color
ei est ad citrinitatẽ decliuis cù iflamatõẽ grãdi hñs radi-
cẽ latã. ide e qz noiatur miliaris. Cõ Cura formice pñstũt i
illis in qb pñstũt cura erisipille. f. in euõnibz toti 7 ptis: cù
alteratõẽ 7 ifratõẽ 7 reliqz. vey oz qz colagogũ ei i euõnẽ
vli sit ex educẽtibz colerã adustã qlis est aq casei cù folicu-
lis sene 7 fumo terre 7 silibz 7 cù additõẽ scamõn. si expe-
diat. deĩ mĩstrabis sup apa ifrantia q sunt dcã in erisipil-
la nisi fuerit corrosiua: qñ tũc hũida: lz sint fra. nocẽt: 7 si
militer diafozeticã: qz oz vt mĩstrenĩ ea i qb e stipticitas
cũ fritate 7 calitate pua: vt est rubõ ligua canis: solatrũ len-
tes plãtago 7 silia q dcã sunt supra in cura carbũculi 7 car-
bonis: añ. n. purgatõz pdeãz si incipias infrare retinebis
mãz 7 maxie si stiptica sint fra: qz corrosio post corrosionẽ
non cessabit augeri. Et post pdeã mĩstrabis sanich ordeci:
coctice granati: 7 ramos vitis. cù vo terminet corrosio: sup-
per eã mĩscẽbis cũ istis infratiuis aliqd mellis: aut farine
thuris cù ace. 7 aq: qz currit ex ligno vitis hũido cuz aduri-
tur: 7 stercõ ouinũ: cù ace. 7 ficus: cù assungia porcia suppo-
sita nõ sinit eã dilatari. Cũ ergo appet corrosio 7 vlcera-
tio tũc admĩstra trociscos andorõxũ vio stiptico aut ace-
to p mixto cù succo cucumeris asi. 7 sal: 7 fel irci: 7 rutã cù
thure: 7 pip nigrũ: cù vrina pueri. S. aut pueniẽs esse dixit
vt sumat aliqd sic e bucha extremitatis pene aut alia res
cui extremitas sit acuta quã possibile sit deglutire formi-
cã. deide penetret formicã in circuitu ei vsqz ad pfundũ
cũ acuitate sua: deĩ eradiceĩ cù ea formica ex radice sua.
Alius aut formice: q pura e cura 7 destructio est cù itro-
missiõe in balneũ mltẽ aq qñ nocet ei aer. deide egredia-
tur velociter 7 vngat. cù oleo ro. 7 aq ro. Ei quoqz q e mi-
liaris silis e huic. vey cù ei caustico siue colagogo fit vir-
tus farmaci educẽtis flã sic turbũt 7 educẽtis meliam sic
epithimũ 7 silia. qñ necẽ e illic 7 mliãz 7 flã colere eẽ mi-
xta pp grossitiẽ ei. deĩ sumant galle. 7 fructõ tamarisci 7
corticũ granati: 7 boli ar. añ. 7 aggregentõia cù aceto: 7 aq
ro. mixta tali mixtiõe ne mordeãt 7 liniãtur desup cù pen-

De apostematibus

na. et lac dulce vehemeter eueniens huic egritudine. Cuius
transit principium tunc curet cum medicis ex capite piscis adusto
cum vino pisco: et forti illo e quoniam exiccatio vltima necessaria e et
firmant folia albedozogi: et ponant in eis calis: et mistrent
Et forti hoc e: vt sumat flos cris: et sulfur citrinu adustu: et
fiat ex eis linimentu cum vino: aut aq vitis pda. aggrega. oli.
cu aceto: et oleo mixtu et limitu i principio formice aufert ea.
Capitulum tertium de herpete.

Caplum de herpete ppositu ptractare ex caplo eris
pille notu e. **C**.n. hyp. erispilla nominant. **H**. her
pete dixit: dixit. n. ad glaucone. sic colera racta: cu
qdē sui ipsi nāz fuans cu sanguie vbiuq; ferat corporis
ictericia passio noiata fuit. sola at extracta et fz aliqua pri
cula stāte herpes noiata. **S**i qdē deniq; grossa fuerit totaz
vicerat vsq; ad supposita carne cutē et vocat hos hyp. her
petes estiomenos. **S**i vō subtilior fuerit ea vō q i supficie
solā qsi supuerit: et huiusmodi aduste nūcupatōz et sine ad
ditōe herpes noiata. hoc aut nihil aliud e: qz erispilla vlcera
ta et n vlcera vt ex deis ps et ex cura ei quā ibi posuit. **H**.
Capitulum quartum de flegmone

Ivo ex sanguie et racta colera fz nāz se hntib mi
xtu fuerit reua aut nō in solā cutē effundit. fz etiā
supposita carne tāgat nō flōn n3 erispilla solū fit.
sed qdā mixta dispō ex flōne et erispilla fil. cuiq; super mi
xtiōe sanguis colera flōn erispilleos dicef et sinthomata
dñabunt flōnis. **S**i vō cola dñet erispilla flōnides nūcu
pat hūozis pdñantis pposito semp noie substatio et sintho
mata colere dñant. **S**i vō neuter obtriat pdñius fz eqles
appcant flōn et erispilla mixta dicent et sinthōata erūt cō
fusa et pmixta: nā calior mltū flōne et flauior e videre: nec
adeo vt erispille ueniēs e: et si tetigerit facile sbeducrit
sanguis: et rursus supfluit subtilis sil et rube? certe apparēs
nō tñ e dolorosus silr huic flōni fz yllā spēs flōnis. n3 et pl
fatione: neq; ppsionē neq; tēfionē silz ifert: fz e qdā i co
valde molestatio tpatz. **E**odē mō mixta eē reua possibi
le e ex colera racta et flate: et erispilla vndimie pmisseri et
molē erispilla noiari: et si qdē pp firm supfluū sclerotigata
pticula fuerit dura nūcupat erispilla. **C**ura. ostēfio cu
ratōis in talib sibi iuicē plicatis erit pposita qd vlc i cau
sis morbis et sinthōatib semp e et supra in febrib memini
m faciedū. hētur aut ex cura simpliciū vt ibi e dcm. **E**t si q
dē in eqles i mixtōe fuerit apparentes sanguis et cola pmo
ad euōnē toti? et aucedētis cāe et dñante sanguie pmutet
flōmia. **C**olegogū vō aut flagogū seqtur. eō vō pmutet co
lagogū vel flagogū seqtur flōmia. **E**qliter vō apparētib
pmitteda tñ flōmia seqt colegogū vt flagogū. nequante vō
patiēte tolerare flōmia pp timorē vel suspitōz vel pp aliā
cāz pmittere poteris colegogū: qle supi in febrib dcm e
leue: qd leniēdo vl lubricādo educat colera absq; pmo
ne sanguis et turbatōe absq; molestia. **I**ngt. n. i epidimys
hyp. cu aut minutio necaria fuerit et vctris solo a forti me
dicia icipere nō debem? nec a minutōe forti. **S**i. n. medici
na sit necaria fortis: vt ellus et violēte medicie: vt qz hu
mores vel melici cu sanguie mixti sint et pmittat ebullitio
nē in sanguie et turbatōez iducet: ac in nāz molestia. qf san
guie i flāmabit et ad turbationē mouebit: si quoq; fortis
minutio pmittat viscositate et grossitie augmētabis in eis
vel si colerici sint hūozes reddet effrenes. **A**d hec aut oia
particularia enitāda ad sumū in tali necessitate e opandū
cu leuib? minutionib? medicis. **A**duerfantib? n. pdcis hu
mozib? in se iuicē et cāis eoz neutrū possibile e sibi multū
excedere eā q scōz nāz e moderātia vt et forti minutōe: vl
solūtōe sit opus: et maxie si cu sanguie colera sit exrescēs
Si ergo hūozes fuerit eqles leuis miutio pmittat. et si po
stea aliqd abūdauerit medicia soluat. **C**et si eqles non fue
rint in pmissis supdñans cu leui medicia soluat donec equē

tur. postea minuant fz si qdē leuis medicia nō sufficiat vt
qz hūozes grossi et viscosi sint valde et in remotis post parti
b? et pfundis ex aliquo regie distinctim multiplicata a san
guine pmitteda erit solutio leuis et minorat: ua cu reitera
tiōe cu iunamētū auferat absq; nocumēto pdicto. violēta
vō medicina nocumētū pdictū faciet: qd e maius iunamē
to: si qd idncet. **C**Secdo ad euōnes pricularē apatis et cāe
aggregate in eo oz accedere. et pmo cu repcussiuis frīs for
tiorib? si erispilleos fuerit flōn qz in solo flōne firm plus et
minus vel mediocriter put colē diuersa mixtio exigebat:
nec tñ fortiorib? sic in erispilla certa. puocabunt. n. in tali
dispōne cutē pculē in nigredinē vel liuorē: et in sclerosim
apa adeo q calastica et cataplata salutē minime pficiūt: qf
rōnabili? e vt a fortiorib? paz vtaris et pus ab ifratōe celi
ses qz repcussiaz particulā post occupet et nigredo coloris
nato infrato in ea. **L**esante vō ebullitōe cataplastmare oz
particulā cu ozdei polline. i. farina ozdei et semis lini: et ane
ti: et fenugreci. **E**t si vndimie mixta fuerit erispilla vt vndi
miosa seu mollis dicat ministrāda erūt in pncipio apo
crustica: minus fra magis vero stiptica et remissa et magis
calida et stiptica qlis ex dictis supra et dicēdis in cura vndi
mie scies pponere. **C**Tertio vō ad correctōz accētū et si
ex supfluitate ifratōis liuor vel nigredo i pcula apparue
rit fomētabis cu aq maria vel dulci cala aq decoctōis ca
momille absinthij et reliquoz pfortare hntiū calozē i me
bro. **E**t de iū si expediat scarificabis. de iū cataplastis luto
sigillato et armeno cu aceto et cala aq vt supra plies de iū e.
supcalesfactōez. n. ex tali dispōne pcula ifrare expedit nō
calefacere: nō tñ ex repcussiuoz supflua appropiatōe fue
rit i dispōnē rriā pmutata qd liuor ei supacqst? vel nigre
do declarat. **R**egimē iter illa mediū obtinebit eqle inter
extrema: vel ad vñū eoz vel ad aliud declinandū.

Cncipit summa tertia pculē scōe sectōis scōe de medici
cinis apatū flaticoz et eoz q illi? generis illa sequunt.

Equitur summa tertia
Spticule scōe sectōis scōe q e de medicina
apatū flaticoz et illoz q illoz gnis sunt et
illa sequuntur pines capitula. ix.
CLa. i. d vndimia et e apa flaticū molle.
CCap. ii. de sclero et e apa scleroticu dur.

CCap. iii. de sclero splenis.
CCap. iiii. de sclero epatis.
CCap. v. de glandulis et earum q illius generis sunt et pu
stulis glandulosis.
CCap. vi. de nodis.
CCap. vii. de apate vctoso qd inflatio dicitur.
CCap. viii. de apostemate aquoso.
CCap. ix. de dubelati frigidis cōprehendētib? hūozes vi
scosos gipseos et lapideos et capilares et arcosos et alios.
CCap. i. est de vndimia et est apa flegmaticū molle.
Vndimia e tumor flic? alb? mollis: frus et idoloro
sus. **E**st aut vñ? q in idropicoz et pntiscoz pedibus
accidere sepe solet toti? corporis cachochymia et cō
plone scā: hec talis i corpib? tumor nō apa fit de quo hic
logmur: fz qdā sinthoma dñs egritudies dēas q dicit? est
cacesia ali? dicit? e tumor apofus p se veniēs et mozb? exis
dicit? vndimia: et e apa lapsū. **L**ā cui? duplex e: iterior et exte
rior. iterior vndimiosū apatis e supfluyus flatici hūozis in
pticulā aliqūa ex extremitatib? corporis: vt neruos pnicu
los et iūcturas penes ei? diuersitate variat. et qto grossius
hūoz e tāto ad duritiē et frig? e magis declinē lz ab apatib?
mlcis differat pp paucitate duritiē et obfuscatōis. **L**ā vō
vndimiosū dispositionis et cacesie que illarum egritudinū
est sinthoma plurimum est vapor flegmaticus eleuatus
ad ea et nutritis mēbris et quanto est subtilior et magis ma